

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять дев'ята

Стенограма пленарного засідання
14 травня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять дев'ята

*Стенограма пленарного засідання
14 травня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 14 травня 2025 року)

Частина двадцять дев'ята

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...7
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...17
Прийняття рішення про направлення на повторне друге читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження»	...18
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей щодо вшанування пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу та консолідації зусиль для припинення порушення прав і свобод кримськотатарського народу Російською Федерацією»	...20
Прийняття Закону України «Про внесення змін до розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо загального строку відрядження судді»	...27
Внесення змін до пункту 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України щодо поновлення перебігу позовної давності	...29

Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до пункту 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України щодо поновлення перебігу позовної давності» та негайного направлення його на підпис Президентів України	...35
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку розподілу судових витрат та судового збору»	...36
Голосування пропозиції про включення до порядку денного сесії проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо правового регулювання письмового провадження та вчинення окремих процесуальних дій»	...42
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України:	
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку із проходженням військової служби»	...42
«Про наставництво»	...47
Внесення змін до:	
Закону України «Про охорону дитинства» щодо захисту прав депортованих, примусово переміщених дітей	...53
статті 212 Сімейного кодексу України щодо визначення осіб, які не можуть бути усиновлювачами	...54
статті 30-1 Закону України «Про охорону дитинства» щодо реалізації права дітей на отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройних конфліктів	...54

Відхилення проекту Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань дослідження ефективності функціонування органів публічної влади міста Києва як столиці України у період дії правового режиму воєнного стану про виконану роботу»	...57
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг за шість місяців її діяльності»	...60
Оголошення запитів народних депутатів України	...64

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
14 травня 2025 року, 10 година 5 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Тому прошу всіх депутатів неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у нашої колеги народної депутатки України Ольги Анатоліївни Стефанишиної, фракція «Голос». Давайте привітаємо та побажаємо їй невичерпної енергії, натхнення та плідної роботи на благо України *(Оплески)*.

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, триває 1176-й день незламного спротиву українського народу широкомасштабній збройній агресії російської федерації. У ці трагічні часи ми як ніколи розуміємо цінність людського життя, гідності та милосердя. Сьогодні відповідно до постанови Верховної Ради України ми вшановуємо українців, які в роки Другої світової війни, ризикуючи власним життям, рятували євреїв від нацистського переслідування та знищення. Їхній моральний вибір став прикладом справжнього героїзму людяності та сили духу.

Шановні друзі, прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять усіх полеглих захисників і захисниць України, мирних громадян, які стали жертвами злочинних дій російської агресії, а також українців, які в складні часи історії проявляли відвагу і людяність, рятуючи інших.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України та рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів, тому прошу записатися на виступи.

Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Сьогодні в порядку денному парламенту країни, яка воює 11-й рік, немає жодного законопроекту від оборонного комітету. Жодного. А вчора ви займалися вирішенням надзвичайно важливих для воюючої країни питань, які точно забезпечать обороноздатність, – це рибальство і благополуччя тварин.

Знаєте, я розумію, що в мирний час це важливі питання, а у воюючій країні так має бути? Хіба що під благополуччям тварин ви мали на увазі когось іншого, але явно не тварин.

А я щодня отримую десятки дзвінків з фронту, де бракує усієї можливої техніки: «мавіків», засобів РЕБ, які зараз нереально навіть купити, і держава про це не думає, а парламент займається благополуччям тварин. Я не знаю, можливо, хтось із вас до фронту взагалі не доїжджає, але вчора телефонували, зокрема, із Сумського напрямку, то казали, якщо ти легкий 300-й, тобто поранений, ти стовідсотково 200-й, тобто вбитий, тому що дрони московитів висять так густо, що неможливо вивезти поранених. Немає ніяких засобів, які можуть цьому протидіяти. Якби ж їх не було на ринку, якби ж їх неможливо було купити... Так ні, займаючися благополуччям тварин чи тварюк, не знаю як правильно сказати, ви знищуєте, Банкова знищує підприємства, на яких виробляють засоби РЕБ, так необхідні дрони, ті волонтерські середовища, які забезпечують фронт.

Я розумію, що питання благополуччя тварин чи тварюк є набагато ближчими і важливішими для чинної влади, аніж військовослужбовці, але вже зараз і негайно потрібно ці речі кардинально змінювати. Сьогодні потрібно займатися питаннями мобілізації і демобілізації, чого так боїться Зеленський.

Сьогодні до порядку денного мав би бути включений законопроект, яким 30 відсотків військового ПДФО напряду передається бригадам.

Сьогодні, маючи проблеми із забезпеченням військового бюджету, ми мали б голосувати за секвестр чинного бюджету і фінансове забезпечення армії, але вам ближче благополуччя тварин, а точніше тварюк.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наливайченко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Івану Крулько.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, тут поки що не так багато нас зібралося, але я хотів би звернути увагу на законопроект, який ми зараз першим розглядатимемо у другому читанні, – законопроект [№ 9363](#), який маркується як *Ukraine Facility*, тобто прийняття якого так потрібно Україні для прискорення курсу на європейську інтеграцію.

До речі, у нас багато законопроектів, які маркуються як проєвропейські, а коли починаєш їх читати, там від європейськості – один відсоток і назва, решта – про абсолютно інші речі, які не стосуються європейської інтеграції, не впливають з вимог до України щодо вступу до Європейського Союзу.

Зверніть, будь ласка, увагу на законопроект з начебто такою собі невинною назвою – щодо цифровізації виконавчого провадження, у якому пропонується створити спеціальний реєстр боржників. Ніби нічого поганого, але якщо людина потрапила до цього цифрового реєстру боржників, на неї накладається заборона на все: на відчуження майна, на розпорядження власним майном, навіть на оформлення права на спадщину.

Ви розумієте, що ми зараз хочемо зробити? Тобто, якщо в людини є заборгованість за комунальні послуги, і ця заборгованість виникла в умовах воєнного стану, тому що людина або не могла заплатити, або її майно було знищене і вона не оформила це належним чином, щоб не нараховувалися комунальні послуги, тепер її можна буде включити до цифрового реєстру боржників. Хоча жодних рішень про арешт, про інші обтяження на майно не буде, вона, потрапивши до цифрового реєстру боржників, не зможе нічим розпоряджатися, стане повністю безправною. Це така в нас європейська інтеграція? Це так працюють в європейських країнах?

А ви знаєте, що відповідно до цього законопроекту у людини, яка занесена до цього реєстру, можна буде тепер забирати, зокрема приватними виконавцями, наприклад, єдину квартиру. Та такого не було навіть за часів радянської влади, коли єдине майно забирали. Ми що, хочемо продукувати якусь армію бомжів в Україні? Це про таке європейська інтеграція?

Шановні народні депутати, давайте сьогодні в жодному разі не голосувати за законопроект № 9363 (фракція «Батьківщина» за нього не голосуватиме), не прикриватися європейською інтеграцією і не вкладати те, що людей ще більше зажене в повну безвихідь, ніж вони живуть сьогодні в умовах воєнного стану. Такі законопроекти ми як парламент в умовах війни просто не маємо права пропускати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лаба Михайло Михайлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛАБА М.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово колезі Леонову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Леонов. Будь ласка.

ЛЕОНОВ О.О., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 135, Одеська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, українці, герої нашої держави! Україна впевнено рухається шляхом зміни, і один із напрямів, де ми вже стали лідерами, – це нова ветеранська політика. Завдяки цифровізації через застосунок «Дія» вже 430 тисяч захисників і захисниць оформили посвідчення ветерана, 20 тисяч отримали статус учасника бойових дій, 19 тисяч родин – витяги з Єдиного державного реєстру ветеранів війни.

Наступний крок – це ветеранська Дія. Міністерство у справах ветеранів України разом із Міністерством цифрової трансформації України створюють окремий цифровий сервіс. Усі послуги – пільги, медична допомога, протези, документи знаходитимуться в одному місці, – у смартфоні. Це має стати швидким, зручним, гідним, справжнім інструментом підтримки. Прошу всіх тримати цю тему в пріоритеті, бо цифрова гідність ветерана – це наша спільна перемога.

Бойовий досвід – це не лише гордість, а й професійний капітал. Міністерство у справах ветеранів спільно з Національним агентством кваліфікацій реалізує проект «Кваліфікації, загартовані боєм». Його мета – перетворити фронтовий досвід на цивільні кваліфікації. За допомогою спеціальних центрів ветеран зможе без бюрократії отримати нову професію,

а держава має надати доступ до навчання, швидку сертифікацію, роботодавців, які чекають ветеранів. Це інвестиція в людський капітал, і ми маємо зробити все, щоб вона спрацювала.

Ще один важливий напрям – ветеранський спорт, який об'єднав уже 75 тисяч ветеранів. Наступний крок – це закон про спорт ветеранів війни, який надасть Міністерству у справах ветеранів офіційні повноваження розвивати ветеранський спорт, проводити змагання, співпрацювати з громадами та забезпечити доступ ветеранів до спортивної інфраструктури всієї країни.

Дякую всім, хто підтримує ці ініціативи, – команді Міністерства у справах ветеранів України, Міністерству внутрішніх справ України, особисто Ігорю Клименку, усім народним депутатам, а також голові Одеської міської військової адміністрації Олегу Кіперу за розвиток ветеранського спорту в Одесі.

Ці результати не випадкові, це системна робота. Підтримайте ветеранську ініціативу у своїх регіонах, бо ветерани – це не минуле війни, це майбутнє нашої країни.

Разом ми сильні! Разом ми переможемо!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пасічний Олександр Станіславович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ПАСІЧНИЙ О.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 127, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день! Прошу передати слово Арсенію Пушкаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арсеній Михайлович Пушкаренко. Будь ласка.

ПУШКАРЕНКО А.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Дорогі українці! Власне, я хотів би з цієї трибуни відзвітувати за рік роботи міжфракційного депутатського об'єднання, куди увійшли представники всіх депутатських фракцій і груп, – «Україна – держави Латинської Америки і Карибського басейну: співробітництво заради майбутнього».

Шановні колеги, хочу розповісти, як яскравий приклад нашої ефективної міжпарламентської роботи в регіоні, де існує 33 держави. За рік роботи нам вдалося здійснити одинадцять візитів, дякую за це колегам Шинкаренку, Жмеренецькому, Цибі, Наталусі, Гришуку. Разом з омбудсменом ми відвідали Бразилію, Мексику. Це, дійсно, той випадок, коли ти стукаєш і тобі відчиняють двері на рівні спікерів, в окремих країнах – на рівні президентів: усі можливі зустрічі, уся увага – до України. Ми говорили про ті події, що сьогодні

відбуваються в Україні: про повернення полонених, відновлення територіальної цілісності, про захист України та про інші важливі на сьогодні речі, і отримали підтримку.

Результатом цих візитів і роботи нашого міжфракційного депутатського об'єднання стала перша в історії парламентська конференція між Україною та державами Латинської Америки і Карибського басейну, яка відбулася наприкінці минулого року тут, в Україні, у стінах парламенту під головуванням нашого спікера Руслана Стефанчука. З регіону Латинської Америки і Карибського басейну Україну відвідали п'ятнадцять парламентських делегацій. Ми підписали спільне комюніке чотирма мовами, яке сьогодні вже в регіоні підписали понад 500 членів парламентів держав Латинської Америки і Карибського басейну. Це підтримка України, це визнання нашої територіальної цілісності, це засудження неспровокованої агресії російської федерації, це питання ядерної, радіаційної, продовольчої безпеки і, звичайно, гуманітарний трек – повернення всіх наших полонених і депортованих дітей, цивільних заручників і наших військових за формулою «всіх на всіх», це підтримка Української формули миру.

Тому, власне, хочу зазначити, що через міжпарламентський трек нам вдалося досягти реального посилення підтримки України в регіоні. Лютнева резолюція Генеральної Асамблеї ООН є підтвердженням цього, коли українська резолюція отримала переважну кількість голосів держав Латинської Америки і Карибського басейну, чого не було раніше.

Тому, шановні колеги, дякую кожному і кожній, хто долучився до цієї важливої роботи, і ми продовжуємо працювати з регіоном LATAM.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, ось учора було обговорення питання стосовно благополуччя тварин в Україні, закони про це приймаються. У мене запитання: а що у нас відбувається з людьми? В Україні демографічна катастрофа. Я спеціально для вас написав цифри, вони жахливі. Ви тільки погляньте, в Україні щороку знижується рівень народжуваності, до того ж смертність – катастрофічна. Минулого року смертність в Україні втричі (втричі!) перевищила народжуваність. Повторюю, втричі! Україна вимирає.

Скажіть, будь ласка, для кого ця війна, якщо українців не залишиться? Те, що я зараз демонструю, а я хочу додати, що у 1990 році в Україні народилися 1 мільйон дітей, а у 2024 році – 176 тисяч, – це катастрофа! Просто катастрофа!

За таких умов сума нашої допомоги родинам, щоб вони народжували дітей, становить 860 гривень на дитину віком до 3 років на місяць. 860 гривень на місяць! Це не на день, не на тиждень – на місяць. Скажіть, що можна купити на 860 гривень? Ви, коли заходите в депутатське кафе, скільки витрачаєте, щоб пообідати чи випити каву? 860 гривень на місяць! Для виготовлення закордонного паспорта в Україні потрібно вже понад тисячу гривень. Ну, це ніщо, це абсолютний нуль. І ви нічого не робите, щоб виправити цю ситуацію.

Уряд, який має цим займатися, нічого не робить для покращення демографічної ситуації в державі. В Україні катастрофа! Зеленський побудував таку «країну мрій», у якій, не те що жити, навіть народжуватися не хочеться. Подивіться на ці цифри. Це при тому, що давалися обіцянки, що українців буде багато, родини підтримуватимуться. Де все це? Україна просто знищується, вимирає. Замість того щоб допомогти родинам, виплачуються мільйонні зарплати. У державі гроші є, тільки не на допомогу родинам з дітьми. На мільйонну зарплату Смілянського в «Укрпошті» – будь ласка. Це, як на тисячу дітей на місяць. Повторюю: як на тисячу дітей, і для одного Смілянського. Мільйонні зарплати для різноманітних подруг Зеленського (піщанські, Рахункова палата і так далі) – будь ласка. На дитину – 860 гривень на місяць і втрись. Це ганьба! Ви знищуєте Україну, Україна вимирає. Треба негайно вживати заходів і допомагати українцям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Поляку Владіславу Миколайовичу, група «Довіра». Будь ласка.

ПОЛЯК В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 73, Закарпатська область, самовисуванець).
Прошу передати слово Сергію Вельможному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Анатолійович Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Верховна Рада України – це єдиний законодавчий орган влади в державі, але ми не маємо забувати про контрольну функцію парламенту.

У листопаді минулого року було прийнято закон щодо проведення інвентаризації усього майна, яке може бути використане для проживання переселенців. Згідно з цим законом Кабінет Міністрів мав би ухвалити порядок інвентаризації до лютого, але його затвердили лише у квітні. Коли буде проведено інвентаризацію? Чому ніхто з боку влади не стежить за дотриманням законів та не несе покарання за порушення?

Звертаю увагу, що прожитковий мінімум ледве перевищує 3 тисячі гривень на місяць. Що можна придбати за ці кошти? Фактично нічого. Як прожити на них місяць, якщо, враховуючи теперішні ціни, це максимум три походи до магазину? Ви не забувайте, що за ці 3 тисячі гривень, закріплених у бюджеті, ще й потрібно сплачувати комунальні послуги, одягатися. А якщо немає власного житла, як сплатити оренду, яка в рази перевищує вартість прожиткового мінімуму? Це нереальне завдання, неможливо прожити за ці кошти та навіть на мінімальну заробітну плату.

Я чув, що деякі колеги кажуть про недостатню заробітну плату народних депутатів. Звісно, вона не є великою, не така, як у чиновників державних підприємств, де керівники та члени правління отримують мільйони, сотні тисяч гривень на місяць. Але ми маємо пам'ятати, що більшість українців живе за межею бідності, більшість людей не знає, за що придбати продукти та вдягнути дітей, такі реалії.

Тому потрібно ухвалювати серйозне рішення, думати, як викреслити непринципові статті державного бюджету та спрямувати більше грошей на потреби громадян. Наш обов'язок – забезпечити українців гідним життям. Ми маємо зберегти громадян України у нашій державі, адже вони і є Україна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Прошу передати слово колезі по фракції Івану Григоровичу Кириленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Скільки в цьому залі чую виступів, у всіх – за народ, за права людини, за захист наших захисників, за підтримку дітей та всіх категорій населення, усі люблять, проти всього поганого і за все хороше.

Друзі, це правильно. Парадокс у тому, що це все правильно, але за що голосуємо, це вже трохи інша річ. Справді, найголовніше завдання кожного депутата, який перебуває в цьому залі, – в умовах страшних випробувань, що нависли зараз над нашою державою, берегти єдність в суспільстві.

Єдність в суспільстві – єдина мета, єдиний фактор, який нам допоможе вистояти. Тому кожен прийнятий закон, кожне рішення, якому ми даємо путівку в життя, як правило гри: десять, сто, тисячу разів подивитися під мікроскопом чи випадково не порушуємо ми єдність?

Законопроект, про який щойно казав мій колега Іван Іванович Крулько, стоїть першим у порядку денному, який, сподіваюся, у нас вистачить розуму не прийняти, є одним з найнебезпечніших за всю історію, що пам'ятає цей зал. Я ще не бачив, щоб так зневажали права людини, нехтували конституційними правами громадян.

Сьогодні в умовах війни, коли більшість ледве виживає, дуже багато боржників. Скоро, хочемо ми цього чи ні, мораторій, напевно, «накаже довго жити» з такими цінами на комунальні платежі, на газ, електроенергію тощо. Друзі, ціни зростуть у два-три рази, боржниками стануть усі, і тоді те, що передбачено законом, без суду і слідства, навіть єдине житло, може бути конфісковане. Іван Іванович правильно сказав, що після цього Україна може стати країною бомжів.

Середня заробітна плата вчителя, який переступає поріг школи (а це десятки тисяч вчителів), становить 8 тисяч гривень. З цієї трибуни неодноразово про це говорилося. Середня заробітна плата науковців – 12 тисяч гривень. Я не уявляю, як люди виживатимуть з поточними боргами? А ми збираємося такий законопроект сьогодні приймати! Друзі, давайте протверезіємо, візьмемо холодними руками гарячі голови та подумаємо, що робимо. Запам'ятайте, єдність в суспільстві – це... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пушкаренко передає слово Ткаченку Максиму, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ТКАЧЕНКО М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, колеги! Мій виступ знову про ВПО. Дякую фракції «Слуга народу», що дає можливість, поступаєтеся чергою для виступу з трибуни саме щодо цього питання. Також дякую всім небайдужим колегам народним депутатам, що зустрічаєтеся з переселенцями у своїх містах, в округах і чим можете допомагаєте цим людям, а їх мільйони.

Дякую за роботу, за підтримку, але ми, сподіваюся, чітко розуміємо, що такою роботою та допомогою повинні займатися насамперед урядовці – Кабінет Міністрів України, Міністерство соціальної політики України. Сьогодні вирішення всіх цих питань взяв на себе новий Віце-прем'єр-міністр з відновлення України – міністр розвитку громад та територій України пан Кулеба разом з міністерством. Але чи займаються вони цим? Колеги, запитайте, будь ласка, у переселенців, чи відчувають вони цю допомогу від уряду. Цим повинні займатися обласні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування, тим паче є закон, який Президент, слава Богу, підписав, і сьогодні всі переселенці офіційно є повноцінними жителями інших громад, які ви сьогодні представляєте в цьому залі.

Хочу, щоб кожен з вас, будь ласка, якщо можна, під час зустрічей з урядом, з головами обласних військових адміністрацій, з міськими головами задавали їм питання, чим і як вони допомагають цим людям, нашим українцям, за яких ми і Збройні Сили України сьогодні боремося.

Ми завжди й усюди кажемо, що боремося насамперед за українців і, безумовно, за території, за нашу незалежність, але передусім – за наших людей.

Знаєте, попри всю мою пошану до пана Чернишова, але з тим відношенням, яке є в нашій державі зараз до переселенців, йому буде дуже складно повертати людей з-за кордону до країни, тим паче що велика кількість (якщо повернуться) вважатимуться внутрішньо переміщеними особами, поки ми не повернемо наші території: Луганськ, Маріуполь, Крим, Донеччину та інші міста-герої України.

Ще раз дякую всім небайдужим колегам, і хочу запросити 4 червня...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Люботі Дмитру Валерійовичу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛЮБОТА Д.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 177, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Лабі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Лаба. Будь ласка.

ЛАБА М.М. Шановні друзі, колеги! Почувши попередні виступи колег, всередині парламенту формується така думка, що, напевно, ми не допрацьовуємо. Ми зауважуємо на проблемах у суспільстві, проблемах наших громадян, але не на основній. Зрозуміло, найболючіша тема, над якою всі працюють, – це підтримка Збройних Сил України (спасибі їм), але сьогодні ми говоримо про недопрацювання уряду, зокрема в законотворчій діяльності. Я вважаю, що кожен народний депутат сьогодні має можливість плідно працювати в якомусь одному напрямі. Знаю, багато колег так і роблять, ще й не в одному напрямі. На сьогодні актуальними є питання щодо соціального спрямування, взаємодії уряду з народними депутатами, а також є питання щодо діяльності обласних військових адміністрацій, мерів, які, скажімо, не повною мірою реагують на ті виклики, що стоять перед ними.

Внутрішньо переміщені особи, зокрема сім'ї ветеранів, які приїждять додому, оформлюють ті чи інші документи і проходять пекло державних інституцій, стоять у чергах, щоб отримати адмінпослугу.

Тому пропоную, як це було на початку роботи дев'ятого скликання, не ділити окремий напрям чи округ між народним депутатом, обраним за списком, і народним депутатом, обраним в окрузі, а працювати з громадами, здійснювати

контроль за діяльністю міських, обласних адміністрацій, мерій, де є такі проблеми, висвітлювати їх, доводити до логічного завершення, вносити пропозиції і саме через інститут наших комітетів працювати над зміною до чинного законодавства. Якщо цього не робити, то до більшості представлених у парламенті України урядових законопроектів у нас і надалі будуть претензії. Пропоную певний імунітет до того, що ми робимо вже шостий рік поспіль і брати це на озброєння і вносити альтернативні проекти на етапі подання Кабміном актів, якщо їхній зміст нам не подобається, або проводити більш чіткі дискусії.

Я згоден, що потрібно на кожному засіданні комітету запровадити створення робочої групи, запрошувати міністра з того напрямку діяльності, де не виконуються вимоги щодо забезпечення соціальних гарантій, де немає взаємодії з органами державної влади на місцях, а також завершувати діяльність робочих груп отриманням позитивних результатів для наших громадян, адже саме ми як парламентсько-президентська республіка повинні сьогодні втілювати всі правові інструменти для того, щоб державу витягнути з кризи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, і завершальний виступ – депутат Костюх просить передати слово народному депутату Гетманцеву Данилу Олександровичу, і після цього перейдемо до розгляду питань порядку денного.

Данило Олександровичу, будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні друзі! Сьогодні ми багато говорили про допомогу при народженні дитини, про соціальні програми, про низькі заробітні плати вчителів, але все це залежить від доходів державного бюджету, які базуються передусім на економіці та на її розвитку.

Навколо чого ми сьогодні повинні об'єднатися і, які завдання маємо поставити насамперед перед Кабінетом Міністрів, аби розвиток економіки відбувався стало, щоб забезпечувалися всі нагальні соціальні видатки? Передусім – це кредитування, і бізнес вимагає від нас, від держави забезпечити дешеві кредити, дешеві гроші.

На жаль, за таких ставок у гривні і за такого співвідношення кредитного портфеля до ВВП, який на сьогодні є, економіка розвиватися вочевидь не може. Тому держава повинна розвивати програму «Доступні кредити 5-7-9%», а не дофінансовувати, як це відбувається зараз.

Потім, безперечно, щодо питання дерегуляції. Ми говоримо й говоримо про цю дерегуляцію і ніяк не можемо підійти до сутності, а скасовуємо ті дозволи, які вже нікому не потрібні і яких ніхто не отримує. Відповідно

до висновку Міністерства економіки України понад 1 тисячу дозволів, виданих у 2023 році, підлягають скасуванню, оновленню чи доопрацюванню. А знаєте скільки скасовано? За цей час – лише 350 дозволів.

Що ми чекаємо? Чому, власне, не можна зробити дерегуляцію? Безперечно, бізнес чекає від нас доступних механізмів страхування військових ризиків. Військово-політичні ризики повинні щомісяця страхуватися тисячами кейсів, а не десятком, як це відбувається сьогодні. Та допомога, яку ми передбачили у вигляді індустріальних парків, «інвестиційних нянь» та інших дуже зручних і класних механізмів залучення інвестицій, не працює, бо страхування військових ризиків на сьогодні недоступне.

Безперечно і, напевно, один з найголовніших напрямів – це євроінтеграція. Ми досить плідно працюємо над тим, аби імплементувати законодавство Європейського Союзу до законодавства України, і це класно, результати ми вже маємо, скринінг проходить достатньо високими темпами. Водночас угода про асоціацію виконана лише на 80 відсотків, що є великою проблемою. Водночас ми маємо ряд галузей, де в нас ще немає розуміння щодо імплементації європейських норм.

І найголовніше – це верховенство права. Саме верховенство права повинно стати тією базою, на якій українська економіка має розвиватися в майбутньому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Данило Олександровичу.

Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Перед голосуванням прошу народних депутатів перевірити наявність особистої картки в пульті, що знаходиться на вашому робочому місці. Нагадую, що необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Проголосували: за – 240, проти – 8, утрималися – 4, не голосували – 60. Усе, як завжди.

Шановні колеги, перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано, переходимо до його розгляду.

Нагадую, що ми розглядаємо проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження» ([№ 9363](#)). Учора ми розглянули всі поправки, які колеги вимагали поставити на голосування для врахування. Сьогодні ми пройдемо поправки на підтвердження і голосуватимемо законопроект у цілому.

Інформую, є лист від Юлії Володимирівни Тимошенко, яка просить поставити 13 поправок на голосування для підтвердження, але в такому порядку.

Юліє Володимирівно, я оголошу, а ви скажете чи вірно.

Поправки 2, 120, 144 і 167 Івченко доповість по 1 хвилині, після цього виступить Юлія Володимирівна – 7 хвилин, і ми по чергово поставимо дев'ять поправок, які залишилися, на голосування.

Юліє Володимирівно, я все правильно сказав?

Маслов уже на трибуні.

Поправка 2. Івченко. Будь ласка.

Юліє Володимирівно, спочатку вам дати 7 хвилин?

Будь ласка, увімкніть мікрофон Юлії Володимирівни Тимошенко.

Назвіть, будь ласка, номер поправки, бо в мене була інша інформація.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Знаю, абсолютно всі народні депутати, присутні в залі, розуміють, що такий закон ударить практично по кожній людині. Без суду і слідства – арешт майна. Якщо тебе за поданням Нацполіції, ТЦК, податкової служби чи іншого органу державної влади без суду внесено до реєстру боржників, твоє майно арештоване. Це стосуватиметься кожного. Хочу побачити в цьому залі мазохістів.

Зараз ми знімаємо всі поправки, не наполягатимемо на їх голосуванні, і оприлюднимо список тих депутатів, завдяки яким прийняття такого закону вдарить по кожному громадянину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мотовиловець просить все-таки поставити дві поправки на підтвердження.

Андрій Мотовиловець. Будь ласка (*Шум у залі*).

Шановні колеги, спочатку Юлія Володимирівна, вона перша направила лист, планувала поставити 13 поправок.

Ви їх знімаєте, я правильно розумію? (*Шум у залі*). Ви хочете всі поставити на голосування?

Дивіться, він мені одне каже... (*Шум у залі*).

Шановні народні депутати, є колеги, які мають право... (*Шум у залі*).

Мотовиловець, що у вас?

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу поставити на голосування для підтвердження поправки 248 і 167. Прошу визначитися шляхом голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправок 167 і 248. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, поправки 167 і 248 комітетом враховані. Поясню, про що йдеться, зокрема в поправці 167.

На сьогодні передбачено, що відкриття виконавчого провадження можна здійснювати за місцезнаходження обслуговуючого банку. Що це означає? Якщо великі компанії мають відповідні рахунки в центральних філіалах в Києві, виконавці по них можуть працювати конкретні, з Києва, що призводить до монополії виконавців. Щоб такого не було, ми це прибираємо. Це відповідає змісту рішення Асоціації приватних виконавців України і їхньому етичному кодексу. Комітет врахував цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я почергово ставитиму поправки на голосування.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 167 авторства Божики. Комітетом вона врахована. Мотовиловець просить поставити таке рішення комітету на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 132.

Рішення не прийнято.

Поправка відхилена.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 248 авторства Божики. Комітетом вона врахована. Мотовиловець просить поставити таке рішення комітету на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 69.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Колеги, переходимо... Разумков ще.

Ви хочете замість поправок взяти 3 хвилини?

Будь ласка, увімкніть мікрофон Разумкова.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Руслане Олексійовичу, прошу прояснити, що зараз відбулося? Виступали одні, а голосували пропозицію інших? Це щоб для себе розуміти, як відбувалося зараз голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я теж не можу зрозуміти, тому що в мене одне, після цього включилося друге і тут пропозиція про перехід до голосування.

Шановні колеги... Друзі, ну, це взагалі якось не організовано виходить, тому що в нас одна домовленість, потім відбуваються якісь зміни, про які президія нічого не знає.

Але переходимо до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію... *(Шум у залі)*.
Колеги, займіть, будь ласка, свої робочі місця!

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження» ([№ 9363](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Готові голосувати?

МАСЛОВ Д.В. Треба голосувати «зеленою».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 198.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення цього законопроекту на повторне друге читання. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Законопроект направляється на повторне друге читання.

Прошу показати по фракціях і групах.

Дякую.

Наступне питання – проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей щодо вшанування пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу та консолідації зусиль для припинення порушення прав і свобод кримськотатарського народу Російською Федерацією» ([№ 13272](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього проекту постанови до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього проекту постанови за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Для доповіді щодо цього проекту постанови запрошується Перший заступник Голови Верховної Ради України народний депутат України Корнієнко Олександр Сергійович.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Руслане Олексійовичу, Олено Костянтинівно, шановні колеги, шановний лідере кримськотатарського народу Герой України Мустафа-ага. Сьогодні, як і щороку, ми, на жаль, знову повторюємо ці слова і звертаємося до світової спільноти, щоб страшний злочин 81-річної давнини не був забутий, а ті злочини, які сьогодні вчиняють проти кримськотатарського народу, не були пробачені.

Депортовані, але нескорені. 238 тисяч 500 людей у товарних вагонах, з яких, на жаль, вижило близько половини, – це страшні сторінки історії не лише кримськотатарського, а й українського народу.

Зараз, як і 80 років тому, сталінські і путінські духовні нащадки продовжують катувати, забирати волю і життя, займатися дезінформацією, роблять все для того, щоб знову знищити кримськотатарський народ. Але неможливо зламати те, що стійке і що завжди буде стояти.

Сьогодні, як 80 років тому, як протягом всієї історії останнього століття, сміливі кримськотатарські партизани, сміливі активісти з Криму, сміливі військові українці, які воюють за Україну в Збройних Силах України, продовжують демонструвати путіну, як ми боремося і завжди пам'ятатимемо, що Крим – це Україна. Крим буде вільним. Війна закінчиться лише після повернення українського Криму!

Проектом постанови, який зараз обговорюватиметься, ми, як завжди, звертаємося до світової спільноти, до парламентів, до парламентських асамблей, до урядів із закликами засудити воєнні злочини росії – заборона Меджлісу, переслідування, викрадення понад 200, а якщо точно, 223 кримчан, з них 133 – кримські татари, які зараз сидять в російських тюрмах.

Звичайно, це питання санкційного тиску, участь у міжнародній Кримській платформі, ініційованій Президентом України Зеленським. Але цього року для колег з усього світу є ще й нові пропозиції. Це розвиток гуманітарної складової і заснування кримськотатарських, українських студій у провідних університетах світу, щоб донести правду і не збавляти тиску. Це й визнання депортації 1944 року актом геноциду, як це минулого року вже зробили Парламент Естонської Республіки та Сенат Парламенту Чеської Республіки.

Звертаємося до всіх колег з проханням підтримати цей рух і долучитися до тих шести країн Європи, світу, які це вже зробили. Крім названих країн є Канада, Латвія, Литва, Польща. Ми очікуємо, що цей рух продовжуватиметься і закликаємо колег: звільнити всіх політв'язнів, спрямувати дії на усунення

екоциду – екологічного лиха, яке спричинила мілітаризація Криму, гарантувати свободу віросповідання, свободу слова, зібрань на окупованих територіях.

Дорогі колеги, дорогі представники кримськотатарського народу, ми дуже вдячні вам за вашу боротьбу, ми будемо підтримувати і нагадувати світу про це. Повірте, це священний обов'язок усіх українців.

Ми не забудемо! Ми не здамося! Ми звільнимо Крим! *Qirim-bu, Ukraina!*
Слава кримськотатарському народу! Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для доповіді запрошується голова Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Мережко Олександр Олександрович. Будь ласка.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на своєму засіданні 14 травня 2025 року розглянув внесений Русланом Олексійовичем Стефанчуком та іншими народними депутатами проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей щодо вшанування пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу та консолідації зусиль для припинення порушення прав і свобод кримськотатарського народу Російською Федерацією».

Метою проекту постанови є прийняття звернення Верховної Ради України, спрямованого на висловлення позиції українського парламенту в День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу та консолідації зусиль міжнародної спільноти для припинення порушення прав і свобод кримськотатарського народу російською федерацією. Текст звернення містить важливі заклики щодо запобігання економічному виснаженню та екологічній деградації Кримського півострова, звільнення російською федерацією всіх осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України та підтримки європейської інтеграції України.

Прийняття проекту постанови сприятиме процесу визнання іноземними державами факту геноциду кримськотатарського народу.

За наслідками розгляду комітет на своєму засіданні ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України включити даний проект постанови Верховної Ради України до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, прийняти його за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок і пропозицій комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Олександровичу.

Шановні колеги, прошу представників депутатських фракцій і груп записатися для обговорення цього проекту постанови.

Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Прошу передати слово лідеру кримськотатарського народу Мустафі Джемилєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафо-ага, будь ласка.

ДЖЕМИЛЄВ М., *член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановний Голово! Шановні народні депутати! Як відомо, Верховна Рада України напередодні дня депортації та геноциду кримськотатарського народу щорічно приймає постанови, звернення і заяви на підтримку корінного народу Криму, який у 1914 році знову опинився під владою ідейних правонаступників того злочинного режиму, який у 1944 році здійснив акт геноциду проти кримськотатарського народу.

За всі ці документи наші співвітчизники, особливо ті, які перебувають в окупованому Криму, дуже вдячні, бо це є свідченням того, що держава про них не забула, і що їхня Батьківщина рано чи пізно, але обов'язково буде звільнена від окупантів.

Політика окупантів в Криму, про це вже говорив пан Корнієнко, спрямована на систематичне витіснення корінного народу з його Батьківщини та масове заселення Криму громадянами росії. Жорстокі переслідування за будь-які прояви нелояльності до окупантів, жахливі строки ув'язнення, які виносять окупаційні суди навіть за дописи у *Facebook*, нелюдські тортури, яким піддаються люди у місцях ув'язнення, факти викрадення та вбивства людей, а також інші методи, які застосовуються, свідчать про те, що путінський режим продовжує геноцидну політику росії щодо підвладних народів.

Прийняття запропонованого до вашого розгляду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, перепрошую, я дуже рідко... Чи можу я дати можливість завершити виступ Мустафі-ага?

Будь ласка, Мустафо.

ДЖЕМИЛЄВ М. Прийняття запропонованого до вашого розгляду проекту звернення Верховної Ради України до всіх парламентів країн світу та міжнародних організацій є особливо актуальним у дні, коли певні сили світу активно намагаються принести Крим і відповідно корінний народ Криму

в жертву агресору заради досягнення якогось примарного перемир'я з країною-агресором на чолі з розшукуваним міжнародним судом воєнним злочинцем. До того ж ці сили чудово усвідомлюють, що топчуть норми міжнародного права, надихають агресора на нові окупації, порушують статтю 2 Статуту ООН про неприпустимість порушення державних кордонів, численні резолюції Генеральної асамблеї ООН та інших міжнародних організацій, а також власні зобов'язання перед нашою державою, закріплені в Будапештському меморандумі від 5 грудня 1994 року та Кримській декларації від 25 липня 2018 року. Це не лише глибоко аморально і несе загрозу світовому порядку, сприяє прискоренню поширення ядерної зброї у світі, а й містить ознаки співучасті злочинного путінського режиму.

Без сумніву ви проголосуєте за прийняття цього документа, співавтором якого є 47 народних депутатів, у тому числі все керівництво Верховної Ради України. Заздалегідь вам щиро вдячні.

Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Мустафо-ага.

Для доповіді запрошується Богданець Андрій Володимирович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

БОГДАНЕЦЬ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово вельмишановному колезі по фракції Копиленку Олександрю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Будь ласка.

КОПИЛЕНКО О.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Це, справді, вкрай важливий проект постанови, і наш комітет, на засіданні якого завжди вирують різні точки зору, активні дискусії, цього разу був абсолютно єдиний у його підтримці і у прагненні якнайшвидше передати його на розгляд Верховної Ради України.

Як уже зазначалося, прийняття таких проектів постанов, на жаль, уже стало сумною традицією. Це реальність нашого часу, але такою ж реальністю є і наше непереборне прагнення максимальної підтримки багатостраждального кримськотатарського народу. У таких постановах є традиційні позиції – це максимальна активізація і консолідація зусиль міжнародної спільноти в підтримці того, що Крим був, є і буде українським. Тим не менше з'явилися і певні новації, зокрема культурний елемент поширення кримськотатарських

студій у провідних інститутах світу. Я вважаю, що ми мусимо з щирим сумлінням підтримати цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Олександр Любимовичу.

Сергій Миколайович Євтушок, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Прошу передати слово Григорію Немирі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Немиря. Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановні колеги! Фракція «Батьківщина» в повному складі підтримуватиме запропонований проект звернення.

Зранку відбулося засідання комітету, і в результаті обговорення було додано дуже важливий параграф, а саме посилення на Кримську декларацію 25 липня 2018 року, яким уряд Сполучених Штатів Америки, а на той час це був уряд під час першого президентства Президента Трампа, прийняв Кримську декларацію, у якій відкинув анексію Криму і підтвердив територіальну цілісність України в міжнародно-визнаних кордонах. Ця важлива констатація не випадкова, це традиція американської зовнішньої політики, яка розпочалася ще у 1932 році з Доктрини Стімсона, коли була визнана незаконність окупації Японією Маньчжурії – на той момент Китайської республіки і була продовжена у 1940 році, коли була прийнята Декларація Веллеса, у якій визнавалася незаконність і невизнання окупації радянським союзом балтійських держав. У цьому сенсі дуже важливо нагадати про це. До того ж час прийняття нашого сьогоденішнього проекту звернення підвищує актуальність цього, тому що завтра в Туреччині можуть відбутися важливі перемовини, у яких візьмуть участь або можуть взяти участь, зокрема делегації з України, зі Сполучених Штатів Америки і російської федерації. Туреччина визнає незаконність окупації Криму, Америка визнає, Україна визнає – усі крім росії. Усі проти росії (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для завершального виступу слово надається Цабалю Володимирі Володимировичу, фракція «Голос». Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Сірко Юлії Леонідівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Леонідівна Сірко. Будь ласка.

СІРКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Непокаране зло завжди повертається. Геноцид кримськотатарського народу 1944 року повернувся на нашу землю у 2014 році геноцидом українців і триває до сьогодні. Тому будь-яке зло повинно бути покаране, але спочатку його потрібно визнати.

На жаль, небагато країн приєдналися і визнали геноцид кримськотатарського народу. Сподіваюся, прийняття даного проекту постанови сприятиме тому, що більше урядів і парламентів визнають геноцид кримськотатарського народу, а також зрозуміють, що зараз також відбувається геноцид але українського народу. Власне й розмови про те, що Крим – це територія, яка не належить Україні, повинні бути припинені. Крим – це Україна, там житимуть і кримськотатарський, і український народи. Ті загарбники сьогодні фактично знищили Крим, перетворивши його на безлюдну, безперспективну, економічно непривабливу військову базу, створену лише з метою воювати далі в Чорноморському регіоні. Ця база, з якої щодня бомблять Україну, несе загрозу не лише для українців, а й для румун, турків і всього Азово-Чорноморського краю. Тому Крим – це Україна, і геноцид кримськотатарського народу повинен бути визнаний усім світом.

Ми голосуватимемо за і просуватимемо цей проект постанови далі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проекту постанови, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей щодо вшанування пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу та консолідації зусиль для припинення порушення прав і свобод кримськотатарського народу Російською Федерацією» ([№ 13272](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 310.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Прошу показати по фракціях і групах.

Дякую.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо загального строку відрядження судді» ([№ 12331-2](#)).

Шановні народні депутати, до мене підійшла колега Славицька і попросила поставити на голосування лише поправку 9, ще Артур Володимирович наполягає на голосуванні своєї поправки, і будемо голосувати законопроект.

Поправка 9. Славицька Антоніно Керимівно, будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Добрий день, шановні колеги. Законопроект щодо періоду відрядження суддів насправді дещо не зовсім таким є. Відбулася певна маніпуляція: усі положення із законопроекту [№ 13114](#), який ми тричі не включили до порядку денного засідання Верховної Ради, імплементовані в цей законопроект.

Якщо щодо більшості з них можна дискутувати, наскільки вони доцільні чи ні, то, на мій погляд, не прийнятним є те, що стосується оздоровчих виплат та відпусток членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Я не знаю, як це положення стосується терміну відрядження чи конкурсних процедур, вважаю, що це питання треба після нашої перемоги, після закінчення воєнного стану ставити на голосування та враховувати.

Чесно кажучи, уже неможна толерувати, бо, пам'ятаю, у законі про житлові сертифікати ми виправляли коефіцієнти зарплат членів Вищої ради правосуддя. Тому прошу поставити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету щодо поправки 9.

МАСЛОВ Д.В. Дякую. Колеги, ця поправка комітетом врахована, поясню чому.

Звучить, звичайно, так, що ми надаємо оплачувану відпустку. Насправді, ця пропозиція стосується чотирьох членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Тому що інші судді й так мають право на оплачувану відпустку, тривалістю 30 календарних днів.

У законі передбачено, що всі члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України є рівними за статусом. Так ось у декількох з них відпустка на шість календарних днів менша, ніж в інших, бо вони не судді. Тому йдеться про чотирьох членів комісії і шість календарних днів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправку 9, авторства Маслова Дениса Вячеславовича, комітет врахував. Народна депутатка Славицька просить поставити на голосування для підтвердження рішення комітету. Аргументи сторін і щодо кількості днів, і щодо всього іншого ви почули.

Тож ставлю на голосування для підтвердження рішення комітету щодо цієї поправки. Прошу голосувати.

«За» – 216.

Рішення не прийнято.

Артуре Володимировичу, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Ми збираємося підтримувати цей законопроект про відрядження, але в ньому є поправка 31, яка стосується того, що для працівників ДБР, БЕБ, прокуратури значно скорочуються терміни на заборону участі в конкурсі на зайняття вакантної посади судді ВАКС.

Ми з головою комітету паном Денисом багато про це говорили, просимо поставити цю поправку на голосування для підтвердження і не підтримувати її.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

МАСЛОВ Д.В. Дякую. Колеги, ця поправка комітетом врахована. Проте, зважаючи, що парламент – це орган, де знаходять політичний консенсус і є відповідна підтримка різних депутатських фракцій і груп з метою, у тому числі, більш ширшої підтримки з боку відповідної фракції, є резон цю поправку поставити на голосування для підтвердження.

Сенс насправді дуже простий. У законопроекті ми передбачили, що весь антикорупційний блок: працівники НАБУ, НАЗК, САП навіть АРМА мають *cooling period* – 10 років. Усім іншим, які не мають прямого відношення до ВАКС, – поліцейським, народним депутатам, депутатам місцевих рад тощо, які в житті окрім, як там підсудні чи підозрювані не стикаються з ВАКС, не працюють там, немає сенсу тримати *cooling period* 10 років. Тому для них – менше 5 років. Але ви ж почули обґрунтування тому логіка є, щоб досягти консенсусу в залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 31 авторства Маслова комітетом врахована. Народний депутат Герасимов просить це рішення комітету поставити на підтвердження. Аргументи сторін ви почули.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 31. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 114.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо загального строку відрядження судді» ([№ 12331-2](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий.

Вітаю, колеги!

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до пункту 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України щодо поновлення перебігу позовної давності» ([№ 11315](#))

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується автор законопроекту Руцишин Ярослав Іванович.

Будь ласка, Ярославе Івановичу.

РУЦИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Шановні колеги! На ваш розгляд пропонується законопроект щодо поновлення перебігу позовної давності. Хочу зазначити, що ми вже зробили перший удар по цій вічній відповідальності прийняттям закону про добросовісного набувача. Хоча в даному разі йдеться про набагато ширший аспект, але правового інституту вічної відповідальності немає, а ось правовий інститут позовної давності є, і він виправданий всією історією права.

Колеги, не може людина чи компанія все життя знаходитися під загрозою якихось старих позовів, і ми це повинні виправити прийняттям даного законопроекту.

Хочу як приклад навести цитату з рішення Європейського Суду з прав людини, де зазначається, що інститут позовної давності є спільною рисою правових систем держав-учасниць і має на меті гарантувати: юридичну визначеність і остаточність, захищати потенційних відповідачів від прострочених позовів, спростувати які може виявитися нелегким завданням, та запобігати несправедливості, яка може статися в разі, якщо суди будуть змушені вирішувати справи про події, що відбулися в далекому минулому, спираючись на докази, які вже, можливо, втратили достовірність і повноту із впливом часу.

Також хочу відповісти тим, хто мав певні закиди щодо цього законопроекту під час проведення «круглих столів» та його обговорення. Основним запобіжником є стаття 267 Цивільного кодексу України, у якій зазначається, що суд визначає, може поновити строки, якщо пропущення сталося з поважних причин. Чи є війна поважною причиною? Це риторичне питання. Прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для доповіді запрошується заступник голови комітету, голова підкомітету Комітету з питань правової політики Івана Романовича Калаур. Будь ласка, яка позиція комітету щодо цього законопроекту.

КАЛАУР І.Р., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Проект Закону «Про внесення змін до пункту 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України щодо поновлення перебігу позовної давності» поданий народним депутатом Рушишиним Ярославом Івановичем та іншими народними депутатами.

З часу повномасштабного вторгнення росії в Україну до цього пункту Цивільного кодексу України вже втретє вносяться зміни. Перший раз – це був Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану», прийнятий 15 березня 2022 року, де зазначалося, що продовжується строк позовної давності. Наступний Закон України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини», де зазначалося, що строк позовної давності зупиняється на період воєнних дій. І тепер ми маємо новий законопроект, у якому рекомендується внести зміни до пункту 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України.

На цей законопроект відреагували ряд комітетів, Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, яке у своєму висновку зазначило, що даний законопроект може внести дисбаланс у порядок судового захисту прав і свобод людини і громадянина. Цю позицію поділяє також Дослідницька служба Верховної Ради України.

Варто звернути увагу на рішення Верховного Суду, у якому зазначається, що оголошення військового стану не може бути підставою для зупинення строків позовної давності.

Комітет з питань правової політики 12 грудня 2024 року розглянув цей законопроект, під час розгляду якого депутати звернули увагу, що його зміст не відповідає назві. За результатами розгляду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу представників депутатських фракцій і груп записатися... *(Шум у залі)*.

Шановні народні депутати, я попереджаю усіх виступаючих: у кожного є документи, усім роздали *(Шум у залі)*.

Подивіться в документах. Прошу всіх... *(Шум у залі)*. Давайте не будемо дискутувати. Документи роздані завчасно, ознайомтеся.

Шановні колеги, прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на обговорення. Якщо представники фракції «Слуга народу» запишуться, можете передати знову доповідачу, щоб він трохи обмежував час своїх виступів.

Сірко Юлія Леонідівна, фракція «Голос». Будь ласка.

СІРКО Ю.Л. Прошу передати слово Руцишину Ярославу.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Руцишин. Будь ласка.

РУЦИШИН Я.І. Шановні колеги, на жаль, основне рішення комітету ми не почули – це прийняти за основу цей законопроект. Я вважаю, що ми внесемо поправки до його назви, щоб вона відповідала змісту, і ми зняли всі застереження з приводу цього. Проте хотів би сказати кілька слів на користь цього законопроекту.

З часом докази втрачаються, свідки забувають або навіть, даруйте, помирають. Позовна давність стимулює швидкий розгляд справ. Прийняттям цього законопроекту ми фактично повертаємо дисципліну в правовідносинах в нашому суспільстві. Закон мотивує громадян бути правосвідомими. Працюємо і ми як законодавча гілка влади, і судова гілка влади також.

Найголовніше – працюють суди, що є підставою до повернення стимулу в захисті своїх прав. Ще раз хочу наголосити, у статті 267 Цивільного кодексу України зазначено, що суд може відновити строки, якщо пропущення сталося з поважних причин. До речі, такий висновок також відповідає правовій позиції, викладеній у постанові Верховного Суду України.

Проте знову-таки, повертаючись до практики Європейського суду з прав людини, хочу навести цитату: «Недотримання розумних строків розгляду справ є найпоширенішою підставою для констатації порушення Україною права на справедливий і відкритий розгляд справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом».

Я вважаю, що після цього аж ніяк не може бути аргументів проти.

Прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Заремський, я так розумію, передає слово Фрісу Ігорю Павловичу. Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ви знаєте, що Цивільний кодекс України – це той основний нормативно-правовий акт законодавства, що регулює в основному цивільні та господарські правовідносини. Строк позовної давності є одним з ключових елементів діяльності, виписаних у цьому нормативно-правовому акті.

На початку війни ми, дійсно, зупинили перебіг цього строку, не розуміючи, як розвиватимуться господарські та цивільні правовідносини, і сторони не мали можливість його застосовувати.

Натомість зараз, коли держава і люди оговталися, державні підприємства запрацювали, вони й далі продовжують користуватися нормами цього кодексу. Строк позовної давності має бути відновлений для всіх правовідносин, які ним регулюються.

Іван Романович озвучив рішення комітету, але за браком часу не зміг дочитати його висновок. Тож я як член комітету, який брав участь під час цього засідання, хочу його доповнити, що на підставі статей 93, 111, 114 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань правової політики ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону «Про внесення змін до пункту 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України щодо поновлення перебігу позовної давності» (№ 11315 від 31 травня 2024 року), поданий народним депутатом України Руцишиним Ярославом Івановичем та іншими народними депутатами України, та за результатами розгляду його в першому читанні прийняти за основу.

Колеги, прошу підтримати цей законопроект, він дуже маленький, буквально на одне слово, щоб виключити відповідні обмеження, які ми ввели свого часу в Цивільний кодекс України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Усі вже почули рішення комітету? Іване Івановичу, ви почули?

Слово надається Євтушку, який, я так розумію, передає його Івану Івановичу Крульку.

Будь ласка, Іване Івановичу.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановний пане спікере, чому я до вас апелював? Я хотів почути рішення комітету, бо вважаю, що законопроект на один рядок ми маємо голосувати не за основу, а в цілому. Тому що законопроект, що стосується відновлення строків позовної давності (до трьох років та інших строків) є основоположним.

Ви розумієте, за цей період часу почалася війна. Дійсно, ми приймали багато рішень, але ж є дві сторони медалі. З одного боку, ми хотіли захистити людей, бо не знали, що відбуватиметься з вторгненням росії, а з іншого боку... Вибачте, але ці три роки люди постійно знаходяться в судах, які переповнені, справи розглядаються ще 1997 року, тому що строки позовної давності скасовані. Правоохоронні органи цим також зловживають, ідуть до людей, намагаються тиснути на бізнес, на громадян, порушуючи кримінальні справи, користуючись тим, що немає строків позовної давності. А потім, вибачте, я завжди захищаю інституції парламенту. Дослідницька служба Верховної Ради України, не знаю, для чого ми її створили, у своєму висновку зазначає, що у разі прийняття цього законопроекту права громадян будуть порушені. Яких громадян? Тих, які не знають, як сьогодні в судах захистити своє право, тому що немає строків позовної давності? Коли їх заганяють до суду через справи 1997 року, 2000 року, порушуючи кримінальні справи?

Давайте будемо чесними: цей законопроект є основоположним. Звертаюся до всіх депутатських фракцій і груп з проханням проголосувати його зараз у цілому. Це треба робити, і це питання, яке стосується сьогодні захисту національних інтересів України. Давайте повертатися до нормального життя, до нормального правового порядку, а не прикриватися війною, заганяти бізнес і людей, які вже не можуть вижити, під плінтус, бо ми все відмінили, скасували.

Прошу всіх голосувати за цей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Михайлу Бондарю, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія, після цього ще виступить Бурміч Анатолій, і голосуємо. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Товариство, знаєте, від такого цинізму, що відбувається, у якийсь момент просто опускаються руки. Учора ви міняли три слова на три слова, сьогодні обговорювали, як комусь із суддів бракує шести днів до відпустки, я розумію, напевне, запрацювалися, відпустка для всіх є принциповим питанням, а зараз обговорюєте питання судочинства, хоча немає жодного військового законопроект.

А я хотіла б нагадати, що все судочинство іде далеко десь кудись за московським кораблем у той час, коли ним керують з Банкової. Саме за наказом Банкової такі чудові суди, на які Банкова прямо впливає крайніх шість років, хоча могла б їх дореформувати, переслідують військовослужбовців, бойових офіцерів, які робили все, щоб тримати оборону, зберегти свій особовий склад, цинічно знущаються з них. Суди за наказом Банкової і так звані правоохоронні органи зараз в незаконний спосіб за участі доктора юридичних наук, який перебуває за моєю спиною, незаконно застосовують санкції проти Петра Порошенка як лідера опозиції, людини, яка чи не найбільше фінансує армію з особистої кишені, а щонайбільше – знищують сьогодні усі можливості реально допомагати військовослужбовцям.

Тут дехто, хто бавиться в охоронця, доктора юридичних наук, регоче, а на фронті зовсім не смішно. І поки ви в цьому залі цинічно бавитеся в «служебну» владу, наші захисники помирають на фронті, бо вам дуже весело.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч Анатолій, і після цього переходимо до голосування. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановний Голово! Шановні колеги! Я погоджуюся з усіма, хто попередньо виступав. Дійсно, вони мають рацію, що сьогодні нам треба пам'ятати, що не завжди позивач правий, іноді навпаки відповідач правий. Затягувати цей процес, накопичувати питання і судові рішення не потрібно, люди повинні визначатися. Сьогодні держава працює, тому ми також підтримуємо пропозицію колег прийняти законопроект у цілому. Ми голосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця, переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, була пропозиція голосувати цей законопроект у цілому. Є заперечення? Тоді я почергово буду... *(Шум у залі)*. Ще раз запитую: ніхто не заперечує? Тоді я почергово ставитиму на голосування, будь ласка, підготуйтеся. Комітет не заперечує прийняття законопроекту спочатку за основу, а потім в цілому? Не заперечує. Я запитую всіх присутніх.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проект Закону «Про внесення змін до пункту 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України щодо поновлення перебігу позовної давності» ([№ 11315](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 280.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я можу ставити його на голосування в цілому?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до пункту 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України щодо поновлення перебігу позовної давності» (№ 11315) у цілому з урахуванням техніко-юридичних правок.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Дякую (*Шум у залі*).

З процедури? Будь ласка, з процедури спочатку Сірко, після нього Іван Іванович Крулько.

Будь ласка, Юліє Леонідівно.

СІРКО Ю.Л. Шановний Руслане Олексійовичу, шановні колеги, є пропозиція проголосувати про невідкладне підписання цього закону. Якщо в залі є підтримка, давайте поставимо цю пропозицію на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, Олександр Сергійович правильно прочитає нашу мантру, щоб ми проголосували так, як має бути.

Олександр Сергійовичу... (*Шум у залі*).

Зараз, добре, але можна, щоб Олександр Сергійович прочитав перше рішення, а далі...

Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є пропозиція доручити Голові Верховної Ради України невідкладно підписати прийнятий сьогодні в цілому Верховною Радою України проект Закону «Про внесення змін до пункту 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України щодо

поновлення перебігу позовної давності» (№ 11315) та негайно направити його на підпис Президенту України.

Якщо немає заперечень, ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іване Івановичу, що у вас?

Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Насправді, я хотів подякувати президії Верховної Ради України, керівництву Верховної Ради України за чітке дотримання процедури, що ми проголосували цей законопроект в цілому і відповідно до процедури його невідкладно буде підписано та направлено на підпис Президенту України.

Це, дійсно, основоположний закон, який стоїть на захисті прав громадян. Тому мені приємно, коли в сесійному залі неухильно дотримується процедура, передбачена Регламентом Верховної Ради України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Івановичу. Так було і завжди буде.

Шановні колеги, рухаємося далі. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку розподілу судових витрат та судового збору» ([№ 13192](#)) та альтернативний до нього законопроект [№ 13192-1](#).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цих законопроектів до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих законопроектів за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 224.

Рішення прийнято.

Слово надається автору основного законопроекту голові підкомітету Комітету з питань правової політики Дирдіну Максиму Євгеновичу.

Ви виступатимете і від авторів, і від комітету, тож вам надається до 4 хвилин, але встигніть ознайомити з рішенням комітету. Будь ласка.

ДИРДІН М.Є., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! До вашого розгляду Комітет з питань правової політики пропонує проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку розподілу судових витрат та судового збору» (№ 13192 від 18 квітня 2025 року) – це основний, і є альтернативний законопроект № 13192-1.

Комітет ухвалив рішення рекомендувати основний законопроект прийняти в першому читанні за основу, а альтернативний – відхилити. Також комітет просить Голову Верховної Ради України заявити про застосування статті 116 Регламенту до цього законопроекту, тому що є певні позиції альтернативного законопроекту, які потрібно буде врахувати.

Щодо суті самого законопроекту. У ньому пропонується, щоб під час вирішення питання щодо порядку розподілу судових витрат після ухвалення рішення у справі, суд не запрошував учасників цього провадження, а приймав рішення без їх участі. Проте у судді залишається право, якщо виникають питання, запросити. З цією позицією погоджуються і суддівська і адвокатська спільноти, адже це на покращення діяльності судів і учасників процесу.

Щодо виконання рішення КСУ від 20 січня 2025 року. Суд визнав неконституційною норму щодо сплати 200 відсотків за касаційну скаргу. Це щодо майнових спорів у цивільних справах.

У законопроекті також пропонується передбачити принцип домірності. До того ж передбачається, щоб ті особи, які, дійсно, не можуть сплатити судовий збір за подачу позовних заяв (апеляція чи касація) мали на це право. І тоді пропонується, щоб суд, враховуючи їхню фінансову спроможність, мав право звільнити, зменшити, відтермінувати сплату судового збору. Тобто, відбувається покращення щодо принципу домірності.

До того ж пропонуються й інші зміни щодо сплати судового збору для розвитку принципу домірності.

Підсумовуючи сказане, прошу підтримати в першому читанні даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для доповіді запрошується автор альтернативного законопроекту народний депутат Бабій Роман Вячеславович. Будь ласка.

БАБІЙ Р.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, мною було зареєстровано альтернативний законопроект до того, як подав, зініціював Максим Євгенович. В альтернативному законопроекті в принципі підтримується ідея основного

законопроекту, але пропонується більш комплексно підійти до розв'язання проблеми, порушеної у законопроекті.

Чому це терміново потрібно? Конституційний Суд визнав неконституційною норму щодо сплати судового збору за розгляд касаційної скарги в загальних судах, і якщо ми не прийнемо цей законопроект, то з липня учасники справ не зобов'язані будуть сплачувати судовий збір за касацію. А в умовах недофінансування судової влади, це стане суттєвим ударом по історії з фінансуванням.

В альтернативному законопроекті пропонується не обмежуватися відповідними змінами щодо розгляду справ у загальних судах, а поширити абсолютно такі самі підходи на господарські та адміністративні суди, не чекаючи нових рішень Конституційного Суду України. Питання про обмеження судового збору верхньою планкою стоїть для фізичних осіб, а для юридичних осіб підходи щодо стягнення судового збору залишаються незмінними.

Також у законопроекті йдеться про те, що суди, розглядаючи питання про звільнення від сплати судового збору, мають враховувати майновий стан сторони. Деяких колег турбує, що судді не викликатимуть сторони під час розгляду питань щодо розподілу судових витрат. Але справа в тому, що всі судові витрати з'являються на етапі до початку розгляду справи по суті, і дуже часто це питання досить технічне.

На засіданні комітету було досягнуто компромісного рішення – застосувати статтю 116 Регламенту, тому прошу підтримати таке рішення комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на обговорення цих проектів: два за, два проти.

Михайло Бондар, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л. Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Вибачте, колеги, але я продовжу розмову про те, що мені болять, – про наших захисників і військовослужбовців. Ось в цьому законопроекті, зокрема, йдеться про те, що судовий розгляд може зупинятися, якщо людину мобілізовано, якщо людина підписує контракт. Ну, з одного боку, це може бути цікавий механізм для корупціонерів, щоб уникати відповідальності, але, з іншого боку, а що у нас з чинними військовослужбовцями, які з 2022 року, а хтось із 2014 року захищають нашу державу? Для них немає ніяких строків. Для них немає ніяких зупинок процесів. Натомість судова влада, яка керується вручну з Банкової, відверто знущається

з військовослужбовців. Може, ви не знаєте, може, не слідкували за новинами, бо не дивитесь опозиційні канали, але полковнику Лапіну відмовляли в медичному обслуговуванні, у той час, коли у нього тиск 200 на 100, обпалені легені, гіпертонічна хвороба загостреної форми і проблеми із шлуночком серця. Суддя вимагала, щоб він виступав у суді стоячи, відмовляючи йому в наданні медичної допомоги.

Генерала Галушкіна заставляли включатися в зал суду після операції з операційного ліжка. Він зомлів під час засідання. Але ж ні, це ж військові, це ж бойові генерали, це ж вам не цікаво, бо вони можуть загрожувати найверховнішому потерпілому чи, можливо, ще комусь!

Ви в цьому залі хоч трохи думаєте про військових? Чи ви вже приготувалися служити іншій владі, яка, ймовірно, зайде сюди, якщо, не дай Боже, прорве нашу оборону?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дубіль Валерій Олександрович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ДУБІЛЬ В.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Прошу передати слово Цимбалюку Михайлу Михайловичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, у законопроекті № 13192 пропонується вирішити багато питань щодо здійснення судочинства українськими судами. Як на мене, дуже важливо, що в цьому законопроекті виконується рішення Конституційного Суду щодо неможливості збільшення на 200 відсотків судового збору за певні види касаційних скарг. Тобто вирішується те, що постановив вищий суд – Конституційний Суд України. Це перше.

Друге. Виходячи з практики щодо участі в судовому процесі, справді, унормовується, і, на нашу думку, є дуже важливим, що все-таки людям, які звертаються до суду, судовий збір може бути зменшений, враховуючи їхній матеріальний стан. Зважаючи, хто відстоює свої права, чи військовослужбовці, або члени їхніх родин, чи не достатньо забезпечені громадяни, зменшення судового збору для них – це нормально.

З іншого боку, підтримується позиція суддів у тому, що вони, виходячи з майнового стану конкретного заявника, позивача, оскаржувача, можуть виявляти свою позицію від імені України.

Фракція «Батьківщина» підтримує цей законопроект і буде доопрацьовувати його до другого читання. Важливо й те, що комітет врахував ті

позиції, які є в альтернативному законопроекті і просить застосувати статтю 116 Регламенту, щоб доопрацювати його до другого читання. Це позитивна практика, коли читають не лише основний, а й альтернативний законопроекти. Будемо голосувати за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для доповіді запрошується Антоніна Керимівна Славицька, група «Відновлення України». Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Колеги, в принципі це загальновідомий факт, що всі нескінченні судові реформи призвели до того, що правосуддя стало менш справедливим, більш довготривалим, особливо, коли питання стосується саме позову фізичної особи, а не суб'єкта владних повноважень, а також недешевим задоволенням. Для багатьох українців судові витрати можуть стати непосильним тягарем.

Цей законопроект, на мій погляд, на погляд нашої депутатської групи, є позитивним, він про справедливість, про покращення, скажімо, умов і доступу до правосуддя фізичних осіб та простих громадян. Як відомо, цей законопроект, серед іншого, розроблений на вимогу щодо виконання рішення Конституційного Суду України відносно недавно. Конституційний Суд зазначив і звертає увагу на те, що встановлення такого розміру судового збору, зокрема, за подачею касаційної скарги, має враховувати фінансову спроможність особи і не обмежувати її право на доступ до правосуддя. Але, користуючись нагодою, варто звернути увагу, що ми дореформували Конституційний Суд до того, що Велика палата Конституційного Суду зараз є неповноважною.

У цілому попри те, що є певні зауваження науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, ми розцінюємо цю законодавчу ініціативу як позитивну. Законопроектом передбачається можливість суду звільнити особу від сплати судового збору, якщо розмір цього збору перевищує 5 відсотків розміру річного доходу людини.

Ми підтримуємо цей законопроект і будемо голосувати за основу. Сподіваюся, до другого читання в тексті цього законопроекту не з'явиться положення про оздоровчі та додаткові відпустки, навіть на шість днів, членів ВККС.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Дмитру Сергійовичу Чорному, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЧОРНИЙ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Максиму Дирдіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович Дирдін. Будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Колеги, дякую за позитивні відгуки щодо даного законопроекту. Дійсно, ми на базі нашого комітету намагалися зі всіма учасниками і зацікавленими сторонами, з народними депутатами, суддями, адвокатурою, представниками Міністерства юстиції провести таку дискусію, знайти ту золоту середину, яка дала б можливість об'єднати парламент, прийняти правильний закон і підтримати важливе рішення, щоб особа, яка, дійсно, не має фінансової спроможності сплатити судовий збір, була звільнена від його сплати або плата була зменшена. Таке право, таку можливість пропонується закріпити в процесуальних кодексах.

Тож якщо є пропозиції, прошу їх подавати до комітету для опрацювання, і рухатимемося далі до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще виступить Соломія Бобровська, і після цього голосуємо. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Фракція «Голос». Окрім того, що наша фракція буде підтримувати цей законопроект, хочу звернути увагу на слова моєї колежанки Софії Федіни, яка цілком вірно сказала про абсолютно дикий, крайній за останній місяць судовий процес над кавалером ордена Богдана Хмельницького генералом Галушкіним, який свого часу був командувачем ТрО, над яким суд щодо обрання міри запобіжного заходу тривав близько 11 чи 12 годин. Людина перебуває в лікарні, щоб отримати всі медичні процедури, а ми судимо генералів.

У мене таке запитання. Можливо, треба судити тих генералів, у яких на руках, дійсно, багато крові, тих, які звільнилися сьогодні із Збройних Сил України, але й досі не понесли відповідальність, зокрема за дуже болючі операції і Кринки в тому числі?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили розгляд цього проекту закону, прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку розподілу судових витрат та судового збору» ([№ 13192](#)) за основу

з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо правового регулювання письмового провадження та вчинення окремих процесуальних дій» ([№ 13178](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати. Необхідно 226 голосів.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Ну, щось не хоче зал включати його до порядку денного сесії, тому рухаємося далі.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку із проходженням військової служби» ([№ 13111](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 218.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується народний депутат України Калаур Іван Романович.

Будь ласка, Іване Романовичу.

КАЛАУР І.Р. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! 15 квітня 2025 року Верховна Рада України прийняла за основу проект Закону «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку із проходженням військової служби». Цей законопроект став основою для внесення змін у наше національне законодавство, яке регулює порядок набуття і здійснення майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності. Зокрема,

йдеться про закони України «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» і «Про авторське право і суміжні права».

Умови та обставини створення таких об'єктів, а також правовий статус військовослужбовців не дозволяють за аналогією застосовувати наше національне законодавство до об'єктів, які створюються військовослужбовцями. Власне, це й стало причиною внесення змін до вказаних законодавчих актів і визначення правового механізму набуття військовослужбовцями, а також іншими центральними органами виконавчої влади, які здійснюють керівництво формуваннями, щоб чітко визначити порядок набуття майнових прав.

Основні меседжі цього законопроекту: особисті немайнові права інтелектуальної власності на такі об'єкти належать самому військовослужбовцю як автору; майнові права набуває держава Україна в особі центральних органів виконавчої влади, які здійснюють керівництво військовим формуванням, у якому даний військовослужбовець проходить військову службу. У цих центральних органах виконавчої влади призначаються уповноважені особи, які будуть посередниками з Українським національним офісом інтелектуальної власності та інновацій.

Шановні колеги, прошу підтримати цей законопроект, адже він спрямований на захист прав наших військовослужбовців, які сьогодні стоять на рубежі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові Комітету з питань економічного розвитку Дмитру Андрійовичу Наталусі. Будь ласка.

Шановні колеги, прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на обговорення цього законопроекту: два за, два проти.

Максим Саврасов, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Прошу передати слово Степану Івановичу Кубіву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

КУБІВ С.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні колеги народні депутати! Даний законопроект щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку із проходженням військової служби, є дуже важливий.

У проєкті пропонується внести зміни до понад 15 законів, які носять системний характер.

Наша фракція буде підтримувати даний законопроект. Водночас хочу сказати, що доповнення нормами щодо особливостей здійснення особистих немайнових та майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені військовослужбовцями, на сьогодні визначає загальні засади проходження в Україні військової служби. Що зробить такий підхід?

Перше. Дозволить зменшити кількість законодавчих приписів та спростити порядок застосування.

Друге. Для досягнення логічної структури нормативного матеріалу такі положення про права інтелектуальної власності варто викласти в окремих статтях, які носитимуть простий характер для визначення й однозначності.

Третє. Положення щодо порядку повідомлення про об'єкт інтелектуальної власності, створений військовослужбовцем у зв'язку з виконанням службових обов'язків, викладе відповідні зауваження у системному результаті вирішення даної проблеми.

І останнє. Можливість визначення Кабінетом Міністрів винагороди, зокрема відсутність чітких критеріїв, може призвести до непропорційності економічних цінностей і вигоди.

З цією метою ми повинні підтримати даний законопроект у першому читанні і доопрацювати його. Антикорупційний комітет дає висновок щодо відповідності вимогам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Владлен Неклюдов, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Руслане Олексійовичу, прошу передати слово своєму колезі голові Комітету з питань правоохоронної діяльності Сергію Костянтиновичу Іонушасу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Іонушас. Будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Це дуже важливий законопроект. Я як патентний повірений, який тривалий час працював у сфері інтелектуальної власності, звертаюся до всіх присутніх в цьому залі про підтримку цього законопроекту.

Слід зауважити, що, на жаль, на наших військовослужбовців не поширюються норми Закону України «Про державну службу». Але зараз, шановні колеги, дуже багато наших військовослужбовців роблять свій вклад для

необхідного підвищення обороноздатності нашої держави, упорядковують, зокрема щодо дронів.

У даному законопроекті врегульовується питання, пов'язане з належністю прав інтелектуальної власності саме військовослужбовцям, бо вони повинні знати, що той труд, який вони вкладають, зокрема інтелектуальний, захищатиметься державою.

Тому, шановні колеги, велике прохання підтримати даний законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соломія Бобровська, фракція «Голос». Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Прошу передати слово Сірко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сірко Юлія Леонідівна. Будь ласка.

СІРКО Ю.Л. Фракція «Голос». Шановні колеги, безумовно, ми підтримуватимемо даний законопроект, це дуже правильна ініціатива, але повинні розуміти, що сектор інтелектуального права є одним із найскладніших у світі. Він не так просто регулюється, і в Україні з цим величезний бардак.

Якщо хтось коли-небудь реєстрував торгову марку або право інтелектуальної власності, той знає, що це займає роки незрозумілих процедур і багато грошей. Якщо ми, дійсно, хочемо, щоб наші військові отримували немайнові права на свої винаходи, і це повинно бути для них мотивацією, треба значно спростити процедури отримання таких прав, тому що вони, будучи задіяні в активних військових операціях, перебуваючи в ЗСУ, просто фізично не зможуть оформляти такі права.

Також ми повинні розуміти, що армія – це досить ієрархічна структура, і ми повинні захистити, власне, винахідника від його керівників та тих, хто хотів би отримати і зареєструвати на себе такі права, тому що такі випадки будуть. Ми бачимо, що в армії, на жаль, трапляються не зовсім, скажімо, справедливі випадки.

Отже, цей законопроект вимагає серйозного доопрацювання, а також гармонізації з директивами Європейського Союзу щодо прав інтелектуальної власності, тому що це одна з базових вимог наших партнерів і зобов'язань для вступу до Європейського Союзу.

Тож закликаю дуже ретельно його доопрацювати, щоб несправедливість не панувала серед розробників і винахідників, а навпаки з'явився стимул для розробок і винахідництва. Ми будемо підтримувати даний законопроект у першому читанні і вноситимемо поправки до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для завершального виступу надається Михайлу Михайловичу Цимбалюку. А, ще виступить Юрчишин?

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово колезі по фракції Крульку Івану Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Іванович Крулько, потім ще виступить Юрчишин. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Дякую, Михайле Михайловичу, за передане слово.

Я хотів би сказати, що насправді ідеологія цього законопроекту є абсолютно логічною і правильною. До речі це стосується не лише взаємовідносин у сфері, скажімо, як ми хочемо встановити справедливість стосовно військовослужбовців Збройних Сил України, які щось винайшли і мають право інтелектуальної власності на це. Такі самі правові відносини повинні регулюватися на будь-яких підприємствах. Якщо працівник зробив винахід, то інтелектуальна власність належить йому, а майнові права – підприємству, за кошти якого це було створено. Тому цей законопроект ідеологічно абсолютно правильний, він захищає дуже багатьох наших талановитих військовослужбовців, які мають чудову освіту, пішли захищати Батьківщину, та під час проходження служби винайшли щось нове, що допомагає нам боронити Україну від ворога.

Водночас я згоден з тими коментарями, що цей законопроект треба доопрацювати до другого читання. Я маю пропозицію як це зробити. А давайте ми подумаємо, як тим військовослужбовцям, які на фронті роблять певні винаходи і, дійсно, захищають сьогодні національну безпеку і оборону України, передати хоча б невелику частину майнових прав. Нехай це буде 10 чи 15 відсотків, але крім інтелектуальної власності, тобто немайнового права, нехай цей військовослужбовець отримує ще й бонус від держави за те, що зумів у такий складний період, перебуваючи на передовій, по суті удосконалити дрони, засоби РЕБ, що допомагають нищити ворога. Ось про це нам потрібно до другого читання подумати і, дійсно, відновити справедливість стосовно захисту прав інтелектуальної власності військовослужбовців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово для завершального виступу надається народному депутату Юрченку, група «Відновлення України», і після цього будемо голосувати. Будь ласка.

ЮРЧЕНКО О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні

колеги! Наші захисники і захисниці це не лише славетні воїни, а й, дійсно, чудові винахідники, які крокують набагато далі свого часу. Дивлячись правді в очі, українці змінили війну, зробивши її більш технологічною. У цьому законопроекті чітко надається можливість отримати винахідникам немайнові права, і це справедливо, автор повинен бути визнаний. Майнові ж права будуть переходити державі через те, що такі винаходи найчастіше фінансуються органами державної влади. Але один з головних моментів – командир буде зобов'язаний надавати можливість для створення винаходів, що покращуватиме не лише вже існуючі ідеї, а й давати поштовх для створення нових, забезпечить права військовослужбовців. Тому прошу підтримати цю ініціативу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця. Ми завершили обговорення цього проекту закону, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку із проходженням військової служби» ([№ 13111](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Дякую.

Ідемо далі. Наступне питання – проект Закону «Про наставництво» ([№ 13200](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього проекту закону до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього проекту закону за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, від авторів і від комітету для доповіді запрошується народна депутатка Тетяна Василівна Скрипка. Прошу, щоб ми почули рішення комітету. Будь ласка.

СКРИПКА Т.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 157, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні

народні депутати! До вашої уваги пропонується проект Закону «Про наставництво» (№ 13200). Необхідність прийняття цього законопроекту зумовлена відсутністю у правовому полі України цілісного регулювання наставництва як окремого інституту добровільної, безоплатної та регулярної підтримки дітей та молоді.

Наставництво тривалий час знаходилося поза межами державної політики, не підлягало координації, обліку, а також супроводу на національному рівні. Сьогодні наставництво існує переважно завдяки громадським організаціям і є недоступним для широкого кола вразливих осіб, які потребують підтримки.

Закон про наставництво – це не про примус мати наставника і не про недовіру до батьків, діти яких виховуються в дитячих закладах з цілодобовим перебуванням, а про те, що кожна дитина, кожна молода особа, мають право на підтримку, дружню пораду і мотивацію рухатися вперед. Особливо це стосується підлітків, які практично не мають шансів на усиновлення або влаштування в сімейні форми виховання, адже усиновлювачі здебільшого хочуть усиновити маленьку дитину. І такі діти, молоді особи, залишаються без підтримки дорослого друга, який міг би своїм досвідом допомогти побудувати власний життєвий шлях.

Багатьом дітям, які не виховувалися в сімейному оточенні, у дорослому житті бракує базових навичок: як вести побут, як організовувати власне життя і дозвілля, як управляти фінансами, як самостійно приймати рішення, зрештою мати мотивацію і впевненість у власних силах.

У законопроекті № 13200 пропонується розширити види наставництва такої категорії осіб, щоб вони змогли отримати наставника.

Я вдячна за ті зауваження та пропозиції, які надійшли до Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики. Саме Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики на своєму засіданні 7 травня 2025 року ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти за основу проект Закону «Про наставництво» (№ 13200).

Колеги, прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Проху представників депутатських фракцій і груп записатися для обговорення цього законопроекту.

Лабазюк Сергій Петрович, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

ЛАБАЗЮК С.П., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 188, Хмельницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Констанкевич.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Мирославівна Констанкевич. Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець).* Волинь, виборчий округ № 23. Депутатська група «Партія «За майбутнє» вважає, що будь-які додаткові форми опіки, допомоги, наставництва для дітей під час війни є вкрай важливими. На жаль, ми маємо наразі дуже велику кількість дітей, які потребують такої підтримки. Це можуть бути соціальна, духовна, моральна, економічна та будь-які інші види підтримки. Саме цим законопроектом уможливорюється така допомога, у ньому пропонується різноманітні форми й механізми підтримки дітей в час, коли особливо важко.

Наприклад, уже існують десятки таких гарних кейсів, коли дорослі допомагають дітям, але не можуть офіційно через соціальну послугу оформити такий вид допомоги дітям. Тому ми закликаємо усіх підтримати цей законопроект у першому читанні, бо це важлива соціальна послуга, спрямована на підтримку українських дітей у часи, коли вони потребують від нас допомоги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Бондар, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л. Прошу передати слово Миколі Княжицькому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановні колеги! Сьогодні в Україні діє інститут наставництва для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Але є велика кількість дітей та молоді, яка також потребує допомоги й підтримки, і законодавче врегулювання наставництва для таких молодих людей може відкрити для них нові перспективи.

Це, наприклад, діти, які постраждали від російської агресії або діти, у яких хтось із батьків загинув на фронті, або які загинули в результаті обстрілів, або молоді мами.

Ми в цьому залі не раз казали про травми цілого покоління дітей, для яких звуки вибухів і тривог стали звичним явищем. Ми маємо не забувати, що саме ці діти будуватимуть майбутнє України. Тому ми будемо підтримувати будь-які рішення, що допоможуть їм пережити це, залишитися в Україні й ідентифікувати себе українцями.

Хочу також нагадати, що це добре, що є свідомі люди, які добровільно і безоплатно готові надати допомогу нашим дітям, але держава не повинна забувати, що це, насправді, її обов'язок.

Вкотре хочу наголосити на проблемі демографічної кризи, про що сьогодні з трибуни вже казали колеги, яка, і це очевидно, уже спіткала Україну, а буде ще гірше, і нам необхідна комплексна державна демографічна політика.

Ми як депутати готові допомагати в цьому уряду. Попри те, що ми в опозиції, ми зараз у цьому залі не ділимося: наше майбутнє – це наше спільне майбутнє, і давайте не відкладати цього питання.

Законопроект [№ 11424](#), який ми з депутатами з усіх фракцій і груп ініціювали, досі не вноситься до залу, чим займається створене Мін'єдності, до кінця незрозуміло.

Повертаючись до законопроекту № 13200, очевидно, що він неідеальний, є моменти, що викликають дискусію. Тож до другого читання ми разом з фахівцями маємо ці питання обговорити і вдосконалити, а сьогодні фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме цей законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Сергійович Сухов, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

СУХОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 107, Луганська область, самовисуванець). Прошу передати слово Сергію Вельможному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Анатолійович Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Луганщина, депутатська група «Довіра». Діти-сироти, діти, які ростуть у неблагополучних родин або в родин, які опинилися у складних життєвих обставинах, мають право на краще життя, на люблячих людей поруч, на виховання, хорошу освіту та майбутнє.

Держава гарантує дітям-сиротам право на отримання власного житла, але чи всі сироти отримують домівки. На жаль, у нас немає того обсягу житла, щоб задовольнити потреби всіх людей, які вкрай потребують власної оселі.

Унаслідок війни мільйони українців втратили рідний дім, і це одна з найбільших проблем, яку ми маємо. Люди, котрі втратили оселю, знаходяться у вкрай вразливому становищі. Вартість оренди неймовірно дорога, вартість продуктів, ліків та іншого зростає ледве не щодня. Як людям жити? Де людям жити? Чи хтось думає про це?

Проблеми переселенців потрібно було почати вирішувати ще у 2014 році, і тоді б не було такої жахливої ситуації, яка є зараз. Але ми живемо в реальному

світі, тож необхідно, хоч із запізненням, робити все, щоб забезпечити насамперед молоде покоління українців перспективою. Ми маємо зберегти громадян України у нашій державі, адже ці люди і є Україна.

Депутатська група «Довіра» підтримує даний законопроект.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зараз виступить Павленко Юрій Олексійович, група «Платформа за життя та мир», після нього ще виступлять Кравчук, Піпа і Олена Костівна. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ми будемо підтримувати даний законопроект, але поки що лише в першому читанні, бо, на наш погляд, ряд статей, запропонованих даним законопроектом, несуть ризик як для торгівлі дітьми, так і виникнення кримінальних схем зловживання дітьми, зокрема і сексуального характеру.

Перше. Ми пропонуємо переглянути норми, передбачені у статті 7 законопроекту, і, щоб не створювати проблем у міждержавному усиновленні, не створювати ризиків торгівлі дітьми, обмежитися тим, що наставниками можуть бути лише громадяни України.

Друге. Необхідно визначити мінімальний вік особи, стосовно якої встановлюється наставництво. За своїм змістом наставництво не може здійснюватися стосовно дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування віком до 10 років, бо такі діти мають шанси бути усиновленими і в разі встановлення наставництва за запропонованою у даному законопроекті схемою можуть виникнути проблеми з усиновленням такої дитини і реалізацією її права мати повноцінну сім'ю.

За жодних умов наставництво не може проводитися без згоди дитини, тим паче якщо вона через вік або рівень розвитку не усвідомлює самого факту наставництва. Непередбачена згода дитини фактично руйнує саму суть наставництва як можливості отримання повноцінної опіки над дитиною. Наставництво не може бути примусовим. Це також одна із суперечливих в даному законопроекті норм. Сподіваюся, до другого читання це можна буде виправити. У даному разі ми підтримуємо даний законопроект поки в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євгенія Михайлівна Кравчук, фракція «Слуга народу», потім Піпа і Олена Костянтинівна. Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Хочу подякувати представникам усіх депутатських фракцій і груп за підтримку цього законопроекту, усім, хто долучився, усім експертам. Дійсно, сьогодні ми голосуємо його за основу. Запрошую до доопрацювання його до другого читання.

Ще раз хочу акцентувати увагу на важливості цього законопроекту, наскільки він на часі, адже ідея наставництва виникла з розуміння того, наскільки дитині потрібна близька доросла людина, яка вірила б у неї, підтримувала і надихала її. Це про підтримку, про надію. Це не обов'язок, не примус. Безумовно, це не замінить батьків чи опікунів, але може стати додатковим інструментом для кращої соціалізації, щоб дитина за будь-яких обставин, у які вона потрапила, могла соціалізуватися і бути в подальшому успішною.

Прошу підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наталія Романівна Піпа, фракція «Голос». Будь ласка.

ПША Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Добрий день! Хочу подякувати за ініціативу щодо цього законопроекту та сказати: ми говоримо про наших дітей – тих, які проходять цю війну разом із нами в болі. Окрім тих, хто працює над цим законопроектом, який, дійсно, на часі, також хочу звернутися до людей, які ще сумніваються, чи варто ставати наставниками. Варто, і держава вам у цьому допоможе, бо існують інструменти та інституції. Сьогодні ми втрачаємо і батьків, і дітей, тому ми дуже потрібні один одному. Власне наставник може бути тією людиною, стати тим якорем, якому дитина зможе довіритися. Я знаю прекрасні приклади наставництва, і хочу подякувати тим людям.

Ще раз звертаюся до тих, хто вагається: держава сьогодні про вас подбала і надає дієві інструменти. Приймайте цей виклик, допомагайте дітям, адже чужих дітей не буває. Тому кожен...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершальний виступ – Олена Костянтинівна Кондратюк, і після цього голосуємо.

Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Будь ласка, Олено Костянтинівно.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія

Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановні колеги, я також хочу доєднатися до слів подяки всім авторам, робочій групі, які напрацьовували дуже важливий законопроект, тому що ми розуміємо, наскільки зараз змінюється ситуація довкола питання щодо захисту дітей, зокрема дитячої психіки та дитячого здоров'я.

Досі українське законодавство регулювало питання наставництва лише стосовно дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Але давайте подивимося правді в очі: сьогодні дітей, які потребують наставництва, набагато більше. Це діти, які втратили маму чи тата під час війни, діти, які повернулися з депортації, випускники інтернатів і зовсім юні мами, які залишилися наодинці і не знають, до кого звернутися про допомогу.

Хочу сказати, що і в Європі, і в Сполучених Штатах Америки, і у Великій Британії приділяється увага живому спілкуванню, тобто, коли є можливість звернутися про допомогу до тої чи іншої особи, яка може допомогти, чи до юридичної особи. Зокрема, хочу сказати, що навіть віцепрезидент Сполучених Штатів Америки Джей Ді Венс у своїй книжці «Елегія Гілбілі» згадує про наставництво, про те, як воно йому допомогло побудувати велику кар'єру.

Оскільки я є співавторкою цього законопроекту, звертаю вашу увагу на те, що в ньому визначаються не лише ті особи, які можуть бути наставниками, а й, які цього потребують. У законопроекті пропонується дві форми наставництва: індивідуальна та колективна.

Я розумію, що цей законопроект ще не зовсім ідеальний, що деякі його положення треба буде доопрацювати, але хочу зауважити на необхідності його прийняття.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно.

Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про наставництво» ([№ 13200](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, прошу не розходитися, тому що зараз у нас підряд буде декілька голосувань без обговорення. Ми домовилися про такий розгляд законопроектів: на поправках щодо законопроектів № 9495 та № 10298 ніхто не наполягатиме. Законопроект № 12385 ми розглянемо таким чином: виступ Гончаренка – 3 хвилини, виступ Разумкова – 5 хвилин, і одразу голосуємо.

Отже, колеги, будь ласка, не розходьтеся, я одразу почергово ставлю ці законопроекти на голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства» щодо захисту прав депортованих, примусово переміщених дітей» ([№ 9495](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 212 Сімейного кодексу України щодо визначення осіб, які не можуть бути усиновлювачами» ([№ 10298](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до статті 30-1 Закону України «Про охорону дитинства» щодо реалізації права дітей на отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройних конфліктів» ([№ 12385](#)).

Як ми й домовлялися, зараз виступить Гончаренко – 3 хвилини, потім виступить Разумков – 5 хвилин, і голосуємо.

Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Безумовно, нам треба проголосувати і підтримати дітей, постраждалих від усього того, що зараз відбувається. Проте дітям необхідно надавати не лише статус, а й підтримку.

На сьогодні підтримка родинам з дітьми, я про це вже казав, – це жалюгідних 860 гривень. Чи знаєте ви, кого сьогодні наша держава реально підтримує? Тож я хочу вам про це розказати.

Останнім часом, після того як я став єдиним, хто в цьому залі проголосував проти продовження воєнного стану і мобілізації без термінів служби, без демобілізації, хто порушує теми «бусифікації», корупції тощо, влада спустила на мене всіх собак, починаючи від «ручних» силовиків, завершуючи замовними журналістськими розслідуваннями. Але цього всього виявилось замало, тому підключили важку артилерію – художнього керівника «Вечірнього кварталу» Євгена Вікторовича Кошового (він же «Лисий» з Кварталу). Це,

дійсно, важка артилерія, це дуже серйозно. До речі, може, ви не знаєте, він орденоносець. Ще у 2022 році колишній художній керівник «Вечірнього кварталу» Володимир Олександрович Зеленський вручив нинішньому художньому керівнику «Вечірнього кварталу» Євгену Вікторовичу Кошовому орден «За заслуги» поки що III ступеня, думаю, далі буде. Гадаю, Кошовому можна дати також і орден Ярослава Мудрого, бо він нещодавно схуд, чим поділився на всю Україну. Це, безумовно, досягнення. Можна було б дати і медаль «Захиснику Вітчизни», щоправда з цим є проблема – не захотів Кошовий захищати Вітчизну. Коли його запитали, чому він не йде в армію, він сказав, що не має таких навичок. Розумієте, тобто у вчителів, трактористів, підприємців такі навички є, а в художніх керівників «Вечірнього кварталу» таких навичок немає. Ну, що з цим робити? Нічого з цим зробити не можна.

Так ось, шановний Володимире Олександровичу Зеленський, кого б ви на мене не спускали, я все одно зроблю все можливе, щоб одразу після завершення бойових дій ви якомога швидше повернулися до попереднього місця роботи, бо з вашою нинішньою роботою ви не дуже справляєтеся, ну, і «Лисому», тобто Євгену Вікторовичу Кошовому, там одному, знаєте, якось сумно, і він теж не дуже справляється з роботою художнього керівника «Вечірнього кварталу» та, і взагалі, ви, Володимире Олександровичу, разом з Євгеном Вікторовичем (він же «Лисий») дуже пасуєте один одному.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, хотілося б, щоб у наступному виступі ви якось ближче були до тематики законопроекту, тому що інколи, як не спускай, воно не спускається.

Дмитре Олександровичу, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, насправді сьогодні було багато законопроектів, пов'язаних з питанням щодо захисту прав дітей, це добре. Хотілося б, щоб також було більше законопроектів, пов'язаних з економікою, армією, допомогою бізнесу і менше історій, через які потім дуже важко пояснити людям, навіщо і за що голосується в цьому залі.

Учора ставилися на голосування питання щодо внесення змін до Бюджетного кодексу, зокрема, куди спрямовуватиметься частина грошей від доходу від видобування наших надр. Я хотів би пригадати про законопроект Зеленського (до речі, ми його проголосували в першому читанні, а далі, я не знаю, він десь валяється): а що там з економічним паспортом українця, де він знаходиться? У ньому ж йшлося про те, що українським дітям, народженим після 2019 року, нараховуватимуть кошти від добутих українських надр. Можливо, українських дітей поміняли на когось іншого? Тоді давайте про це скажемо Українському народу.

Давайте поговоримо про майбутнє українських дітей трохи в іншій призмі. Якщо не буде армії, не буде лікарів, якщо не буде вчителів, то у наших дітей не буде майбутнього.

Давайте поговоримо про армію. Учора надійшла інформація про те, що у державному бюджеті не вистачає 200 мільярдів гривень на виплати захисникам. За нашими підрахунками, дай Боже, щоб ми помилилися (минулого року ми не помилилися), ця цифра становить близько 500 мільярдів гривень. Якщо це так, то шляхом перерозподілу видатків державного бюджету це буде важко зробити.

Хочу запитати депутатів, які голосували за закон про державний бюджет на цей рік. Як ви дивитиметеся в очі військовим, коли будуть затримки із виплатами заробітних плат? Ще раз кажу, дай Боже, щоб я помилявся, дай Боже, щоб ця інформація не відповідала дійсності, і я, і наші колеги, і наші аналітики помилилися.

Давайте поговоримо про вчителів, яким у державному бюджеті ви не передбачили підвищення заробітної плати, зате знайшли кошти на «Вовину тисячу».

Давайте поговоримо про медиків, яких вже почали розброньовувати. Геніальна ідея, давайте розброньовувати медиків, замість того щоб запустити процес ротації, запропонований, у тому числі нашою командою «Розумна політика», і який, до речі, підтримують медики. Тому що це удар не лише по фронту, бо дуже часто їх використовують не за призначенням, а й по тилу, по нашим дітям, по військовим, які проходять лікування і реабілітацію в тилу, по нашому майбутньому, по забезпеченню належного медичного забезпечення, вибачте за тавтологію, у цивільних містах.

Давайте поговоримо про ще одну категорію осіб – наших пенсіонерів. Думаю, мало хто з колег по парламенту знає, що таке жити на 2361 гривню. І не дай Боже, щоб хтось про це дізнався. А 1,7 мільйона українців про це знають. Так, вони отримують трохи більше – 3700 гривень, але це за рахунок доплат від Кабінету Міністрів.

Сьогодні у стінах парламенту зареєстрований законопроект. Звертаюся до керівництва Верховної Ради України, до членів Погоджувальної ради, до монобільшості з проханням підтримати і розглянути його в залі. Йдеться про 1,7 мільйона громадян, про трохи менше ніж 21 мільярд гривень. Зараз у залі можуть сказати, що, це великі гроші, де їх взяти? Беремо «Вовину тисячу», беремо 1,5 мільярда гривень з фінансування Офісу Президента, 1,5 мільярда гривень із забезпечення телемарафону «Єдині новини», із, на жаль, результативного намагання збільшити видатки на фінансування чотирьох міністерств, забираємо мільярди із фінансування партій. До речі, шановні колеги, партія «Слуга народу» витратила 7 мільйонів гривень на фінансування «Укрпошти», щоб їм доставляли газетки в поштові скриньки. Кому цікаво, можу показати документи. 7 мільйонів гривень. І тоді нам вистачить грошей, щоб

збільшити розмір мінімальної пенсії для наших пенсіонерів. Вони, так само як і діти, сьогодні найбільше страждають.

Тому давайте працювати так, щоб у цьому залі було більше нормальних, адекватних законопроектів. Тоді й на табло буде, дійсно, близько 300 голосів. І щоб менше було питань, які в суспільстві називають «шкурняками», які носять політичний характер, а не спрямовані на допомогу армії, медицині, освіті, дітям, пенсіонерам – тим, про кого ми маємо в цьому залі піклуватися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення, прошу зайняти свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 30-1 Закону України «Про охорону дитинства» щодо реалізації права дітей на отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройних конфліктів» ([№ 12385](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, наступне питання – проект Постанови «Про звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань дослідження ефективності функціонування органів публічної влади міста Києва як столиці України у період дії правового режиму воєнного стану про виконану роботу» ([№ 11505](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього проекту постанови за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 214.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується народний депутат Безгін Віталій Юрійович. Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю., голова Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу та оцінки ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади в місті Києві – столиці України під час воєнного стану (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Проект постанови № 11505 – про звіт Тимчасової спеціальної комісії щодо ефективності функціонування органів публічної влади міста Києва. Відповідно до законодавства ми подали цей звіт у серпні 2024 року. Сьогодні травень 2025 року, але добре, що ми, нарешті, дійшли до його розгляду.

Принагідно хотів би подякувати всім членам ТСК за те, що попри суттєву політизацію питання ми намагалися його деполітизувати, намагалися системно, конструктивно працювати і вести діалог щодо критичних питань системи управління в нашій столиці.

За підсумками роботи тимчасової спеціальної комісії був зареєстрований законопроект [№ 11481](#), розроблений з метою удосконалення системи органів влади, застосування запобіжників щодо неможливості руйнації, наприклад, історичних забудов у великих населених пунктах України.

До того ж, дійсно, ми дійшли висновку, що без системної зміни законодавства щодо управління в місті Києві неможливо навести у столиці лад, зокрема, уникнути тих чи інших політичних протистоянь.

Тому принагідно ще раз хочу подякувати всім членам ТСК і сподіваюся, зал дасть нормальну оцінку відповідному звіту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися для обговорення цього проекту постанови: два – за, два – проти.

Слово надається Наталії Валентинівні Локтіоновій, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛОКТІОНОВА Н.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Віталію Безгіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віталій Юрійович Безгін. Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю. Колеги, ще раз прошу підтримати відповідний проект постанови про звіт ТСК і подякувати представникам абсолютно всіх політичних сил, які були членами тимчасової спеціальної комісії за те, що попри непросту політичну складову цього питання, ми зберігали конструктив, плідно взаємодіяли і тримали високий рівень дискусій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., *голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Дякую. Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Артуре Володимировичу.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні українці, ви знаєте, що ключовим, завдяки чому ми встояли у 2022 році на початку повномасштабного вторгнення, були Збройні Сили України, а також те, що і країна, і парламент були об'єднані.

Окрім того можу вам сказати другу тезу: децентралізацію було визнано однією з найкращих реформ, проведених в Україні.

Що, на жаль, робить нинішня влада? Вона не лише переслідує опозицію, не лише тотально порушує права людини і взагалі все, що стосується верховенства права, а й знищує місцеву владу, децентралізацію, про що й ідеться у звіті цієї ТСК.

Хочу вас повернути до подій 24 лютого. Ми перебуваємо в цьому залі. З усіх міст України тікають правоохоронці, тікають працівники ДБР, головним чином залишається місцева влада, яка організовує спротив. Що за це вона отримує? Правильно, – переслідування з боку Офісу Президента.

Наведу ще один дуже яскравий приклад. Сьогодні переслідують не лише місцеву владу, яка разом з нами у 2022 році допомагала країні вистояти. У 2022 році голова фракції «Європейська солідарність» у Київській міській раді Володимир Прокопів підписав 301 дозвіл на перетин кордону через систему «Шлях», одна чи дві людини не повернулися. За логікою ДБР, він організував схему вивозу ухилянтів.

Виникає питання. Що робити з Львівською ОДА, з Міністерством культури? Чому пан Олександр Ткаченко, у якого тисячі людей не повернулися, досі не сидить в СІЗО? Тому, розумієте, оці подвійні стандарти і таке інше – неправильно.

Закликаю всіх не голосувати за цей проект постанови, натомість підтримувати місцеву владу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проекту постанови, прошу зайняти свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань дослідження ефективності функціонування органів публічної влади міста Києва як столиці України у період дії правового режиму воєнного стану про виконану роботу» ([№ 11505](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 194.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, якщо рішення не прийнято, звіт взяти до відома, воно ні на що не впливає.

Наступне питання – проект Постанови «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг за шість місяців її діяльності» ([№ 13213](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього проекту постанови за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується голова тимчасової слідчої комісії Кучеренко Олексій Юрійович.

Будь ласка, Олексію Юрійовичу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., голова Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина», голова Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг.

Шановні колеги, вашій увазі пропонується проміжний звіт, підготовлений за шість місяців діяльності тимчасової слідчої комісії. Комісією виконано більшість визначених для неї завдань. Це 13 звітів за кожним напрямом – 123 сторінки. Я наполегливо раджу з ним ознайомитися. Повірте, ви багато нового для себе і для своїх виборців, для наших українців відкриєте, що відбувається з тарифами на електроенергію, на газ, на тепло, що відбувається з фінансовим станом наших монополістів, зокрема з НАК «Нафтогаз», НАЕК «Енергоатом». Безумовно, ми приділили дуже багато уваги питанню будівництва укріплень на об'єктах енергетики, також дуже багато питань до організаторів цього будівництва, у тому числі, наскільки ефективно були витрачені гроші.

Оскільки наша тимчасова слідча комісія організувала роботу в такий спосіб, ми обов'язково хочемо більш детально дослідити питання і заслухати тих, кого, по суті, звинувачуємо або до кого висуваємо відповідні претензії. Прошу вас продовжити роботу тимчасової слідчої комісії ще на шість місяців і закликаю всіх взяти участь в наших засіданнях. У нас представлені всі без виключення фракції. Хочу сказати, що, по суті, звіт було проголосовано одноголосно, і я дуже дякую всім членам тимчасової слідчої комісії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Прошу представників усіх депутатських фракцій і груп записатися для обговорення цього проекту постанови щодо звіту ТСК: два – за, два – проти.

Ірина Петрівна Никорак, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

НИКОРАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Михайлу Бондарю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Бондар. Будь ласка.

БОНДАР М.Л. Фракція «Європейська солідарність». Шановні колеги! Напевно, пан Олексій, доповідаючи, намагається м'яко все те представити, щоб, дійсно, проголосували за продовження функціонування цієї тимчасової слідчої комісії, бо фактів дуже багато. Один із тих маленьких фактів, про який, напевно, всі чули, усі знають – укриття, на будівництво яких було витрачено мільярди гривень. Пізніше уряд сказав, що це недоцільно, це треба відкласти. Тим, хто будував укриття не було заплачено грошей. Але найголовніше! Коли тимчасова слідча комісія почала виїжджати на об'єкти (хто дотичний до будівництва, може поррахувати, скільки кубів бетону, скільки арматури було витрачено на тому чи іншому об'єкті), вони були шоковані, тому що ціни на будівництво того чи іншого об'єкту були завищені в три, чотири, п'ять разів. Під час засідання цієї комісії ставилися запитання щодо коштів, виділених на закупівлю так званих блоків або болванок для третього, четвертого блоків Хмельницької АЕС. Виявляється, це також було враховано у тарифі.

Питань, дійсно, дуже багато, і після продовження, а я сподіваюся, зал продовжить функціонування цієї комісії, матеріали будуть передані до правоохоронних, слідчих органів, і дуже багато людей мають понести покарання, тому що зловживань дуже-дуже багато.

Тому, колеги, підтримайте прохання про продовження роботи цієї тимчасової слідчої комісії, підтримайте цей проміжний звіт. Парламенту, дійсно, буде представлено ще дуже-дуже багато питань, цікавих фактів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Я точно голосуватиму за цей звіт, поясню чому. Я саме із тих народних депутатів, який уважно його прочитав. На сторінці 22 звіту йдеться про те, що за 2023 та 2024 роки через збільшення тарифів на

електроенергію НАЕК «Енергоатом» накопичив нерозподіленого залишку прибутку та амортизації на 60 мільярдів. Це факт. А знаєте, скільки підприємство «Енергоатом» заплатило дивідендів за ці роки? 1,3 мільярда гривень – у 60 разів менше. Якщо ви запитаете, куди поділи інші гроші, то відповідь насправді прозвучала раніше: вони накопичували їх для закупівлі атомних блоків. Атомні блоки ми вже не закуповуємо. Правда, класне запитання? А куди ділися 60 мільярдів гривень? Це ж математика, факт.

Раніше Дмитро Разумков казав, що є інформація, що не вистачає грошей на армію. Це теж факт. Я є джерелом цієї інформації. Це понад 200 мільярдів гривень. Ці 60 мільярдів гривень з підприємства «Енергоатом» могли піти на закриття частини цієї діри в бюджеті. А знаєте, скільки піде? Нуль. Тому що В Енергоатомі крадуть, тому що сьогодні журналісти проекту «Наші гроші» вкотре викрили завищення цін у три чи в чотири рази. А потім виходить міністр енергетики і просить знову підвищити тарифи. Ви за це заплатите своїм рейтингом, тому що у них немає можливості по-іншому «тирити» гроші.

Тому дякую комісії, вони встановили те, про що я давно казав.

Закликаю всіх голосувати, але, чесно кажучи, наступного разу я запропонував би внести проект постанови про звільнення міністра енергетики. Тому що, коли з 60 мільярдів гривень ми отримуємо один мільйон гривень у бюджет, то це вже не злочин, це мародерство.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина», і голосуємо. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово голові ТСК Кучеренку для встановлення істини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олексію Юрійовичу, істина за вами.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Шановні колеги, я не претендую на істину, але, безумовно, спробую фахово і професійно аргументувати, чому фракція «Батьківщина», яка ініціювала утворення цієї тимчасової слідчої комісії, буде підтримувати цей проект постанови, і чому я прошу його підтримати й інших колег.

Ще раз наголошую, ми ні в якому разі не хочемо звести роботу комісії до того, щоб оголосити недовіру тій чи іншій посадовій особі або державним енергетичним компаніям, бо ми до них ставимося з повагою. Давайте будемо відвертими. Саме завдяки роботі енергетиків, комунальників, ОМС, урядовців ми пройшли зиму і, сподіваюся, пройдемо літо, і опалювальний сезон.

Передусім звертаю увагу на те, що, дійсно, на жаль, є порушення різного ступеня практично в кожному секторі, який ми розглядали. Виникає дуже багато питань щодо розподілу фінансових потоків. Це стосується також

НАК «Нафтогаз». Це стосується так званого газового ринку, ринку електроенергії, безумовно, підприємства «Енергоатом» та гідрогенеруючої компанії «Укргідроенерго», які застосовують механізм покладання спеціальних обов'язків. Це стосується Національного регулятора, який встановлює тарифи для великої кількості суб'єктів енергетичних та комунальних ринків.

Питань на сьогодні більше, ніж відповідей. Але, повірте, якщо ви ґрунтовно і детально ознайомитеся із проміжними звітами, якщо й далі будете супроводжувати роботу ТСК, то практично на всі питання ми отримаємо фахові, професійні відповіді.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... *(Шум у залі)*. Що? З процедури?

Хлапук Максим Миколайович. Будь ласка.

ХЛАПУК М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, я закликаю всіх підтримати цей проект постанови і продовжити діяльність комісії ще на пів року.

Водночас хочу подякувати фракції «Слуга народу» за інтелектуальний внесок, який вони зробили в роботу цієї комісії. Ці результати, дійсно, неоціненні для всього енергетичного ринку. Я вважаю, що комісія має працювати ще пів року.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, якщо просите слово для виступу з процедури, то давайте з процедури. Добре?

Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг за шість місяців її діяльності» ([№ 13213](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Шановні колеги, далі – оголошення запитів народних депутатів України.

Олено Костянтинівно, будь ласка.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні народні депутати, у нас до Президента України є 12 запитів. Це всі ваші запити. Пам'ятайте, здебільшого вони – про присвоєння звання Герой України посмертно.

Отже, для оголошення на пленарному засіданні надійшло 28 запитів народних депутатів України : до Президента України – 12, до органів Верховної Ради України – 0, до Кабінету Міністрів України – 8, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування – 8, до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України незалежно від їх підпорядкування і форм власності – 0.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Павла Бакунця до Президента України щодо присвоєння звання Герой України (посмертно) Кожушку Василю Івановичу. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту групи народних депутатів (Олександр Корнієнко, Таміла Ташева та інші, усього 27 народних депутатів) до Президента України щодо присвоєння звання Герой України (посмертно) з врученням ордену «Золота зірка» бійцю 130 батальйону 241 окремої бригади територіальної оборони Збройних Сил України Афанасьєву Геннадію Сергійовичу. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Юлії Яцик до Президента України щодо відзначення військовослужбовців Грузинського національного легіону відзнакою Президента України «За оборону України». Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Антона Яценка до Президента України щодо присвоєння звання Герой України (помертно) мінометнику 56-ї окремої мотопіхотної бригади батальйону «Сармат», старшому сержанту Лупиносу Миколі Анатолійовичу. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Антона Яценка до Президента України щодо присвоєння звання Герой України за особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі військовослужбовцю Збройних Сил України Ситнику Богдану Ігоровичу (помертно). Прошу голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту групи народних депутатів (Галина Третякова, Дмитро Микиша та інші, усього 26 народних депутатів) до Президента України щодо присвоєння звання Герой України Вікторії Володимирівні Роциній (помертно). Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Антона Швачка до Президента України щодо присвоєння Бессарабу Павлу Павловичу звання Герой України (помертно). Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту групи народних депутатів (Михайло Волинець, Валентин Наливайченко та інші, усього сім народних депутатів) до Президента України щодо розгляду електронної петиції про присвоєння звання Герой України Вовканичу Олександру Михайловичу (помертно). Прошу голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту групи народних депутатів (Ірина Геращенко, Михайло Бондар та інші, усього сім народних депутатів) до Президента України щодо роботи Приймальні громадян Офісу Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 106.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Тетяни Грищенко та Арсенія Пушкаренка до Президента України щодо нагородження орденом «За мужність» членів громадського формування «Радомишльська варта» Бідюка Віталія Анатолійовича, Грушка Едуарда Вікторовича (помертно), Ніколаєва Антона Юрійовича (помертно). Прошу голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Сергія Євтушка до Президента України щодо присвоєння звання Герой України (помертно) військовослужбовцю Свириду Дмитру Ігоровичу. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Юлії Яцик до Президента України щодо передачі Костела

Святого Миколая в місті Києві в постійне користування релігійній громаді римсько-католицького сповідання. Прошу голосувати.

«За» – 141.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, це всі запити до Президента України.

Решта запитів народних депутатів.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо придбання інверторного теплового насосу для забезпечення роботи басейну в опорному закладі «Мигівський ліцей» Берегометської селищної ради Вижицького району Чернівецької області.

Антон Швачка – до міністра оборони України щодо присвоєння Бессарабу Павлу Павловичу звання Герой України (помертно).

Антон Яценка – до голови Державної аудиторської служби України щодо надання інформації та копій документів.

Антон Яценка – до міністра внутрішніх справ України щодо надання інформації.

Антон Яценка – до Головнокомандувача Збройних Сил України стосовно надання інформації.

Олександра Ткаченка – до Прем'єр-міністра України щодо вжиття дієвих заходів реагування для належного надання житлово-комунальних послуг.

Групи народних депутатів (Олександр Качура, Тетяна Скрипка та інші, усього чотири народні депутати) – до Прем'єр-міністра України щодо розгляду можливості відновлення пошкоджень, завданих Сумському державному університету внаслідок терористичного акту, який стався 13 квітня 2025 року в місті Сумах.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання інформації та копій документів.

Антон Яценка – до Уманського міського голови стосовно надання інформації та копій документів.

Антон Яценка – до голови Паланської сільської ради Уманського району Черкаської області щодо надання інформації та копій документів.

Групи народних депутатів (Ірина Геращенко, Марія Іонова та інші, усього п'ять народних депутатів) – до міністра освіти і науки України щодо внесення змін до порядку надання субвенцій на будівництво укриттів та інших проблемних питань у сфері освіти.

Олександра Юрченка – до Київського міського голови, міністра культури та стратегічних комунікацій України щодо забезпечення дотримання вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини» при здійсненні реставрації Садиби прусського підданого Карла-Людвіга Ницке, 1893 року в місті Києві.

Антон Яценка – до голови Дмитрушківської сільської ради Уманського району Черкаської області щодо надання інформації та копій документів.

Групи народних депутатів (Софія Федина, Михайло Бондар та інші, усього п'ять народних депутатів) – до голови Державної служби фінансового

моніторингу України стосовно надання офіційної інформації щодо обставин опрацювання та подання Державною службою фінансового моніторингу України документів для підготовки Рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» від 12 лютого 2025 року № 81/2025.

Дмитра Разумкова – до міністра освіти і науки України щодо введення додаткового заходу контролю для здобувачів третього освітньо-наукового/освітньо-творчого рівня освіти (аспірантів, ад'юнктів) у вигляді єдиного державного заліку з української та іноземної мов.

Руслане Олексійовичу, це всі запити народних депутатів.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно.

Шановні народні депутати, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу.

Оголошую перерву в пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

В єдності наша сила! Слава Україні!